

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2017

28	Toimintakertomus
	Konsernitilinpäätös, IFRS
38	Konsernin laaja tuloslaskelma
39	Konsernitase
40	Konsernin rahavirtalaskelma
41	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
42	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
78	Konsernin tunnusluvut
79	Tunnuslukujen laskentaperusteet
	Emoyhtiön tilinpäätös, FAS
80	Emoyhtiön tuloslaskelma
81	Emoyhtiön tase
82	Emoyhtiön rahavirtalaskelma
83	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot
90	Osakkeet ja osakkeenomistajat
92	Hallituksen voitonjakoesitys
93	Tilintarkastuskertomus
97	Tietoa sijoittajille

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Aspo on monialayhtiö, joka omistaa ja kehittää liiketoimintoja Pohjois-Euroopan lisäksi kasvumarkkinoilla keskittyen vaativiin B-to-B-asiakkaisiin. Vahvojen yritysbändien, ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko, tavoitteena on olla toimialojensa markkinajohtajia. Ne vastaavat omasta toiminnastaan, asiakassuhteistaan ja niiden kehittämisestä. Kokonaisuutena ne tuottavat Aspon liikearvon. Aspon konsernirakennetta ja liiketoimintoja kehitetään pitkäjänteisesti ilman ennalta määriteltäviä aikatauluja.

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ TILIKAUDELLE

Markkinoiden yleinen epävarmuus väheni sekä länsi- että itämarkkinoilla vuoden 2017 aikana. Teollisuustuotanto kasvoi Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla. Aspolle tärkeät raaka-ainehinnat säilyivät entisellä tasollaan tai vahvistuivat. Liiketoiminnoille tärkeä Venäjän kansantalous kääntyi kasvuun ja valuuttakurssien vaihtelu väheni. Varustamolle tärkeät kansainväliset kuivarahdit vahvistuivat mutta ovat edelleen alhaisella tasolla. Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan jatkuvan. Yleiset poliittiset riskit ovat kuitenkin koholla, mikä voi vaikuttaa toimintaympäristöön nopeasti tai heikentää vapaakauppaa pitemmällä aikavälillä.

LIKEVAIHTO

Aspo-konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja oli 502,4 miljoonaa euroa (457,4).

Liikevaihto kasvoi kaikissa segmenteissä ja kaikilla markkina-alueilla. Suhteellisesti eniten liikevaihto kasvoi Baltiassa. Markkina-alueella Venäjä, Ukraina ja muut IVY-maat liikevaihto kasvoi koko vuoden, mutta kasvu hidastui vuoden loppua kohden.

TULOS

Aspo-konsernin liikevoitto oli 23,1 miljoonaa euroa (20,4). ESL Shippingin

liikevoitto kasvoi ja oli 13,5 miljoonaa euroa (12,6). Leipurin-liiketoiminnan liikevoitto kasvoi ja oli 3,1 miljoonaa euroa (2,0) sisältäen 0,4 miljoonan euron myyntivoiton liiateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä sekä vuonna 2014 toimitettuun projektitoimitukseen liittyvän korvauksen käsittelykuluineen, -0,5 miljoonaa euroa. Telkon liikevoitto kasvoi ja oli 10,8 miljoonaa euroa (10,1) sisältäen -0,6 miljoonaa euroa terminaalihankkeen alasajoon ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä kuluja. Kaukon liiketulos oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,1). Kaukon tulosta heikensi aiemmin myytyyn liiketoimintaan liittyvä -0,3 miljoonan euron komissiosaatavan alaskirjaus. Muun toiminnan liiketulos parani hieman ja oli -4,1 miljoonaa euroa tappiollinen (-4,2).

Tilikauden tulos/osake oli 0,56 euroa (0,49). Oma pääoma/osake oli 3,67 euroa (3,75).

Lisätietoja konsernin tunnusluvuista ja niiden laskentaperiaatteista esitetään tilinpäätöksen tunnuslukutaulukossa.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Aspo tavoittelee keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa, enintään 100 prosentin nettovelkaantumisasetta sekä nykyrakenteella 7 prosentin liikevoittoa vuoteen 2020 mennessä.

Tilikauden liikevoittoprosentti oli 4,6 % (4,5), oman pääoman tuotto oli 17,1 % (14,6) ja nettovelkaantumisasaste 103,9 % (89,8).

ASPON LIKETOIMINNAT

ESL Shipping

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo. Tilikauden lopussa varustamon tonnistokoostui 18 yksiköstä, joista 13 oli varustamon omia. Yksi alus oli vuokrattu pidemmäksi ajaksi ja lisäksi aikarajattuna oli neljä pienemmän kokoluokan alusyksikköä.

ESL Shippingin palvelukokonaisuus perustuu kykyyn operoida tehokkaasti ja luotettavasti jääalueilla sekä lastata ja keventää aluksia merellä. Kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pitkäkestoisiin asiakassopimuksiin ja vaikiintuneisiin asiakassuhteisiin.

Yleiset kuivien irtolastien markkinarahdit vahvistuivat 2017 mutta laskivat vuoden loppua kohden lähes samalle tasolle kuin vuotta aiemmin. Rahtihinnat ovat yhä pidemmän aikavälin tarkastelussa verraten alhaisella tasolla.

ESL Shipping paransi vuonna 2017 kannattavuuttaan ja liikevoitto oli 13,5 miljoonaa euroa (12,6). Varustamon liikevaihto kasvoi 11 % ja oli 79,3 miljoonaa euroa (71,4). Vuonna 2017 ESL Shipping kuljetti lasteja 11,4 miljoonaa tonnia (10,7). Lastimäärän kasvu johtui suurelta osin supramax-alusten edellistä vuotta lyhyemmistä merimatkoista. Supramax-alusten tulos oli edellisvuoteen verrattuna paremmasta sopimustilanteesta johtuen voitollinen.

Osana kasvustrategiaansa ESL Shipping käynnisti vuoden jälkimmäisellä puoliskolla Itä- ja Pohjanmerellä uuden liiketoiminnan aiempaa pienemmässä aluskokoluokassa. Toiminta tukee nykyasiakkaiden joustavaa palvelua eräkoosta riippumatta ja mahdollistaa portfolion laajentamisen uusiin asiakkaisiin sekä tavaravirtoihin. Laajentuessaan toimintamalli sitoo vähemmän pääomia ja kasvattaa liikevoittoa mutta saattaa heikentää liikevoittoprosenttia. Liiketoiminta on alusta asti ollut kannattavaa ja kehittynyt sille asetettujen sisäisten tavoitteiden mukaisesti.

Varustamon uudisrakennusprojekti kahden maailman ensimmäisen nesteytettyä maakaasua käyttävän irtolastialuksen rakentamiseksi on edennyt suunnitelman mukaan ja yhteistyö Sinotrans & CSC Jinlingin telakan kanssa on sujunut hyvin. Uudet alukset tulevat liikenteeseen vuoden 2018 alkupuoliskolla. Laivojen ainutlaatuinen autonominen lastinkäsittelyratkaisu parantaa entisestään turvallisuutta ja tehokkuutta satamissa. Uudisrakennushanke on osa EU:n osittain rahoittamaa Bothnia Bulk -projektia. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016–2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa. Bothnia Bulk -hankkeen muut osapuolet ovat SSAB Europe Oy, Luleå Hamn AB, Oxelösunds Hamn AB,

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

	2017 M€	2016 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	79,3	71,4	7,9	11,1
Leipurin	122,3	112,7	9,6	8,5
Telko	262,2	240,3	21,9	9,1
Kauko	38,6	33,0	5,6	17,0
Muu toiminta	0,0	0,0	0,0	
Liikevaihto yhteensä	502,4	457,4	45,0	9,8

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

	2017 M€	2016 M€	Muutos M€	Muutos %
Suomi	160,8	149,4	11,4	7,6
Skandinavia	50,6	47,5	3,1	6,5
Baltia	58,8	50,4	8,4	16,7
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	164,9	145,6	19,3	13,3
Muut maat	67,3	64,5	2,8	4,3
Liikevaihto yhteensä	502,4	457,4	45,0	9,8

LIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

	2017 M€	2016 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	13,5	12,6	0,9	7,1
Leipurin	3,1	2,0	1,1	55,0
Telko	10,8	10,1	0,7	6,9
Kauko	-0,2	-0,1	-0,1	-100,0
Muu toiminta	-4,1	-4,2	0,1	2,4
Liikevoitto yhteensä	23,1	20,4	2,7	13,2

INVESTOINNIT SEGMENTEITTÄIN, ILMAN YRITYSOSTOJA

	2017 M€	2016 M€	Muutos M€
ESL Shipping	16,8	5,0	11,8
Leipurin	0,5	0,3	0,2
Telko	0,5	1,4	-0,9
Kauko	0,1	0,0	0,1
Muu toiminta	0,1	0,2	-0,1
Investoinnit yhteensä	18,0	6,9	11,1

Raahen Satama Oy ja Raahen Voima Oy. EU-tuki on myönnetty Verkkujen Eurooppa -rahoitusinstrumentin liikennesektorin hausta.

Varustamo neuvotteli merenkulun ammattiliittojen kanssa uudisrakennusten miehityksestä ja mahdollisuudesta tuoda alukset Suomen lipulle. Neuvotteluissa päästiin sopimukseen, joka mahdollistaa ainakin ensimmäisen laivan rekisteröimisen Suomeen. Varmistaakseen pitkän aikavälin kilpailukyvyyn ja pätevän henkilöstön saatavuuden, yhtiö sopi samalla laajentavansa sekamiehitystä nykyisessä laivastossaan luonnollisen poistuman ja uudisrakennuksille avautuvien työmahdollisuuksien kautta. Vuoden 2017 aikana on kaksi alusta sekamiehitetty sopimuksen mukaisesti.

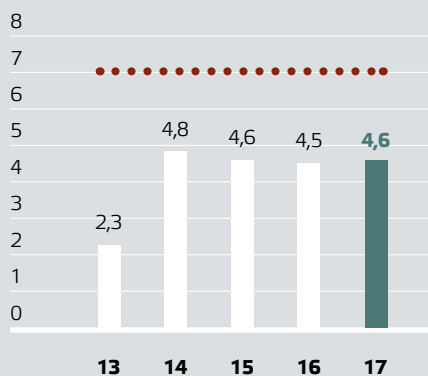
Tilikauden aikana neljä varustamon omista aluksista telakoitiin suunnitelman mukaisesti. Yksi alus jouduttiin ottamaan pois liikenteestä 12 päivän huolto-oseisokkiin laajan nosturivaurion johdosta. Seisannon kustannukset ja vauriokorjauksen vakuutuskorvauksen omavastuu on kirjattu tilikaudelle kuluksi.

Leipurin

Leipurin on ainutlaatuinen ratkaisujen tarjoaja leipomo- ja konditoriatuotteiden, elintarviketeollisuuden sekä kodin ulkopuolisen syömisen (out of home, OOH) markkinoilla. Leipurin tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet, koulutuksen ja laitteet aina myyntipisteiden suunnitteluun saakka. Osana kokonaisratkaisuja Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Puolassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

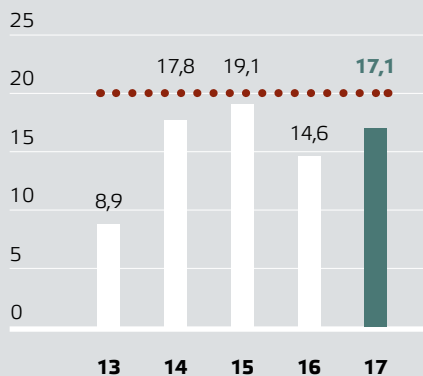
Tilikaudella 2017 kansantalous ja kuluttajien ostovoima kehittyivät hyvin Suomessa ja muilla länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla taloudet ja kuluttajien ostovoima kääntyivät kasvuun.

LIIKEVOITTO %

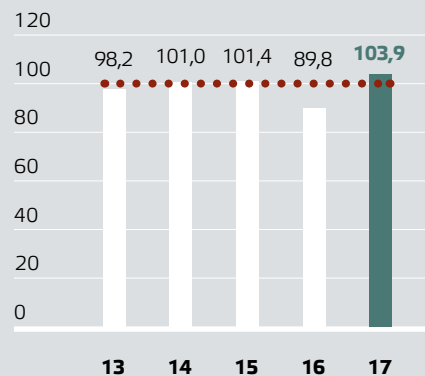
••• Tavoite 2020

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO %

••• Tavoite 2020

NETTOVELKAANTUMISASTE %

••• Tavoite 2020

Elintarvikkeiden kuluttajahintataso kasvoi hieman Suomessa sekä itämarkkinoilla. Venäjällä inflaatio oli alhaisella tasolla, ja kuluttajien ostovoima ja vähittäiskaupan volyyymi kasvoivat. Leipurin-liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineiden hinnoissa oli vaihtelua raaka-aineryhmittäin mutta kokonaisuutena hintataso oli edellisen vuoden tasolla. Välipalatuotteiden markkina on kasvussa kaikilla markkina-alueilla.

Leipurin-liiketoiminnan liikevaihto oli 122,3 miljoonaa euroa (112,7). Liikevoitto oli 3,1 miljoonaa euroa (2,0) sisältäen 0,4 miljoonan euron myyntivoiton lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä ja vuonna 2014 toimitettuun projektitoimitukseen liittyvän korvauksen käsittelykuluineen -0,5 miljoonaa euroa. Venäjän, Ukrainan ja muiden IVY-maiden liikevaihto oli 35,0 miljoonaa euroa (30,6). Kannattavuus tällä markkina-alueella parani ja oli 8 % (7).

Raaka-aineliiketoiminnan liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 3,4 %. Venäjällä tapahtui vuoden 2017 aikana muutos, jonka seurauksena leipomot eivät enää vastaa vähittäismyynnin leipähävikistä vaan myymättömät leivät ovat vähittäiskaupan vastuulla. Muutos on vähentänyt pakatun leivän valmistusta merkittävästi. Laajentumiseen OOH-markkinoille liittyvät panostukset laskivat erityisesti raaka-aineliiketoiminnan liikevoiton ke-

hitystä. Tukeakseen OOH-liiketoimintaa Leipurin operoi G'lato Fresco -gelateriaa Helsingissä sekä kahta koeleipomisen testitoimintaan liittyvää kahvilaa Espoossa. Kyseiset kolme toimipistettä toimivat konseptien mallitoimipisteinä koko Leipurin toiminta-alueelle.

Koneliiketoiminnassa tapahtui positiivinen tuloskäännös. Venäjän talouden kriisi vuoden 2014 lopussa tyrehtyi koneliiketoiminnan myynnin Venäjälle. Leipurin suuntasi uusille markkina-alueille Euroopassa ja Euroopan ulkopuolella. Vuoden 2017 alussa tilauskanta omatuotannolle oli ennätysellinen, ja koneliiketoiminta on vakiinnuttanut toimintansa kannattavuustason. Toimitusten määrä kasvoi vuoden lopulla. Tilauskanta oli tilikauden lopussa hyvä ja kattaa vuoden 2018 ensimmäisen vuosipuoliskon.

Leipurin myi tilikaudella lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan MP Maustepalvelut Oy:lle. Myynnin vaikutus Leipurin-liiketoiminnan liikevaihtoon on noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Leipurin sai liiketoiminnan myynnistä 0,4 miljoonan euron myyntivoiton.

Telko

Telko on johtava muoviraaka-aineiden ja teollisuuskemikaalien asiantuntija ja jakelija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen.

Telkolla on tytäryhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Azerbaidzanissa, Kiinassa ja Iranissa.

Yleinen markkinaympäristön kehitys Telkon toimintamaissa on jatkunut myönteisenä. Erityisesti Venäjän kansantalouden ja teollisuuden investoinnit ovat kääntyneet nousuun. Länsimarkkinoilla teollisuustuotanto on kasvussa. Edelliseen vuoteen verrattuna volyyymimuovien hintataso oli ennallaan mutta teknisten muovien hintataso oli korkeampi. Teollisuuskemikaalien hintataso oli vakaa ja vertailukautta hieman korkeampi.

Vuonna 2017 Telkon liikevaihto kasvoi ennätystasolle ja oli 262,2 miljoonaa euroa (240,3). Liikevaihdon kasvu oli voimakasta ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja tasaantui vuoden loppua kohden. Liikevaihdon kasvua rajoittivat toisella vuosipuoliskolla kannattavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet. Liikevoitto parani ja oli 10,8 miljoonaa euroa (10,1). Vuoden 2017 liikevoittoon sisältyi 0,6 miljoonaa euroa Pietarin terminaalihankkeen alasajon ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä kuluja.

Liikevaihto itämarkkinoilla kasvoi 11 % ja oli 123,6 miljoonaa euroa (110,8). Venäjällä liikevaihto kasvoi 14 %, Ukrainassa 3 % ja länsimarkkinoilla 8 %. Liikevoittoprosentti itämarkkinoilla oli alle 5 %.

Myyntivolyyymi itämarkkinoilla kasvoi mutta kasvu hidastui loppuvuodesta hie- man johtuen toimenpiteistä, jotka käyn- nistettiin kesällä 2017 tehdyn asiakasa- nalyysin seurauksena. Matalakatteisia tuotteita hinnoiteltiin uudelleen ja osasta asiakasvolyyymiä luovuttiin, mikä hidasti kasvua. Myös muut vuonna 2017 toteu- tetut kannattavuuden parantamiseen täht- äävät tehostamistoimenpiteet saatiin päätökseen vuoden loppuun mennessä. Pietariin suunniteltu logistiikkaterminaa- lihanke päätettiin jättää toteuttamatta, ja logistiikkatoiminnot on organisoitu ul- kokuolisten kumppanien avulla.

Kauko

Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöym- päristöjen asiantuntija. Se toimittaa par- haat työkalut, tuottavuutta parantavat ratkaisut ja tehokkaan käytön varmista- vat palvelut terveydenhuollon, teollisuu- den, logistiikan ja viranomaisten tarpeisiin. Kaukon ratkaisuisissa yhdistyvät räätälöi- dyt sovellus-, laite- ja palvelukokonaisuu- det. Valikoimiin kuuluu myös energiate- hokkuutta parantavia tuotteita. Kaukon päämarkkina-alue on Suomi.

Suomen piristynyt taloustilanne näkyi kooltaan pienempien kauppojen lukumää- räisenä kasvuna ja Suomi 100 -juhlallisuu- det sekä panostaminen visuaalisuuteen ja valaisuun kasvattivat AV-tuotteiden myyn- tiä. Siirtyminen fossiilisista energialäh- teistä uusiutuviin energiamuotoihin lisäsi energiasektorin myyntiä voimakkaasti.

Vuonna 2017 Kaukon liikevaihto kas- voi 17 % ja oli 38,6 miljoonaa euroa (33,0). Liiketulos oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,1). Liiketulosta heikensi aiemmin myy- tyyn liiketoimintaan liittyvän -0,3 miljoon- nan euron komissiosaatavan alaskirjaus. Energiat ehokkuuslaitteiden liikevaihto kasvoi 26 % vertailukauteen verrattuna ja oli 14,5 miljoonaa euroa (11,5) kasvun tullessa erityisesti aurinkosähköjärjestel- mistä. Kiinan projektiliiketoiminnan liike- vaihto oli 6,5 miljoonaa euroa (3,3) ja liik- kuvan tietotyön liikevaihto oli 17,6 miljoon- naa euroa (18,1).

Kauko jatkoi strategiansa mukaisesti avainhenkilöiden rekrytointeja sekä yh- tiön palvelutarjoaman laajentamista. Kauko panostaa vaativan liikkuvan tieto- työn ratkaisujen kehittämiseen ja myyn- tiin. Vuoden aikana tuotiin markkinoille kaksi Kaukon Saksassa suunnittelemaa ja valmistuttamaa terveydenhuoltosek-

torille suunnattua sertifioitua tietoko- netta, jotka täyttävät EU:n hoitoalueen tuoteturvallisuusvaatimukset.

Vuoden 2017 aikana solmittiin ensim- mäiset ratkaisuliiketoiminnan sopimuk- set. Vaativissa työympäristöissä käytet- tävän tietotekniikan sekä erikoistieto- koneiden ja tablettien myynti oli hyvällä tasolla. Aurinkosähköjärjestelmien myynti jatkoi merkittävää kasvua vuoden aikana.

Vuoden 2017 aikana tehtiin päätös lo- pettaa Kiinan toiminnot.

Kauko käynnisti vuonna 2017 oike- usprosessin kahta entistä työntekijää kohtaan kilpailuoikeusrikkomusepäilyistä johtuen.

Tilikauden jälkeen Kaukon toimitusjoh- taja Sami Koskela erosi yhtiön palveluk- sesta ja vt. toimitusjohtajaksi nimitettiin Aspo Oyj:n talousjohtaja Arto Meitsalo.

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää Aspon konserni- hallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Muun toiminnan liiketulos oli -4,1 mil- joonaa euroa (-4,2). Aspon hallinnon kulu- taso on vakiintunut vuonna 2017 saavu- tulle tasolle.

RAKENNEJÄRJESTELYT

Telko käynnisti suunnitelmansa mukai- sesti toiminnan Lähi-idässä ja perusti tytäryhtiö Telko Middle East Co:n Iraniin. Telkon tavoitteena on sekä hankkia raaka- aineita että aloittaa teknisten erikoistuot- teiden myynti Iranissa.

RAHOITUS

Konsernin rahavarat olivat 19,9 miljoon- naa euroa (22,6). Konsernitaseen korol- liset velat olivat 136,6 miljoonaa euroa (125,4). Korollisten velkojen keskiporko oli tilikauden päättyessä 1,8 % (1,8). Korottomat velat olivat 72,2 miljoonaa euroa (69,8).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 103,9 % (89,8) ja omavaraisuusaste 35,6 % (37,4).

Konsernin liiketoiminnan raha- virta oli 17,4 miljoonaa euroa (16,2). Käyttöpääoman muutos oli tilikauden aikana -12,6 miljoonaa euroa (-10,6). Käyttöpääomaa sitoutui etenkin ESL Shippingin ja Telkon myyntisaatavien sekä Kaukon varaston kasvuun. Investointien rahavirta oli -16,6 miljoonaa euroa (-6,1).

Investointien rahavirta muodostui pää- osin rakenteilla olevien alusten ennako- maksuista. Konsernin vapaa rahavirta oli 0,8 miljoonaa euroa (10,1).

Aspo Oyj allekirjoitti marraskuussa 2017 miljoonan euron valmiusluottoli- miittisopimuksen. Sopimuksen laina- aika on kaksi vuotta ja se sisältää op- tion pidentää laina-aikaa yhdellä vuo- della. Uusi allekirjoitettu sopimus korvasi erääntyvän vastaavan suuruisen valmiusluottolimiittisopimuksen.

Aspon ja päärahoittajapankkien kes- ken allekirjoitettujen sitovien valmius- luottolimiittien määrä oli tilikauden päät- tyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiittit olivat tilikauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttä- mättömiä. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 4 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 aikana erääntyä rahoitussopimuksia yhteensä noin 16 miljoonaa euroa.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalai- nan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole erä- päivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunas- taa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä.

Aspo on suojannut korkoriskiään ko- ronvaihtosopimuksilla, joiden käypä arvo 31.12.2017 oli -0,4 miljoonaa euroa (-0,6).

Aspo-konserni on suojannut uusien alusten hankintaan liittyviä valuutta- määräisiä rahavirtoja valuuttatermiineillä, joihin sovelletaan suojauslaskentaa. Näiden valuuttatermiinien nimellisarvo 31.12.2017 oli 27,0 miljoonaa euroa ja käypä arvo oli -1,7 miljoonaa euroa (1,7).

INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit vuonna 2017 oli- vat 18,0 miljoonaa euroa (6,9) ja koostui- vat pääosin ESL Shippingin alusten tela- koinneista ja ylläpitoinvestoinneista sekä varustamon tilaamien maakaasukäyttöis- ten irtolastialusten ennakkomaksuista. EU tukee alusten energiat ehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shipping saa tukea vuosien 2016–2019 aikana enin- tään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 mil- joonaa euroa saatiin vuonna 2016.

HENKILÖSTÖ

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tili- kauden lopussa 909 (895).

Aspo-konsernin henkilöstöstä työskentelee Suomessa 50 % (46), Venäjällä, Ukrainassa ja muissa IVY-maissa 35 % (38), Baltian maissa 8 % (8), Skandinaviassa 2 % (2) ja muissa maissa 5 % (6). Henkilöstöstä miesten osuus on 57 % (58) ja naisten 43 % (42). Aspo-konsernin työsuhteista on kokoaikaisia 97 % (97). Tilikaudella solmittiin 107 (124) uutta työsuhdetta. Koko konsernin henkilöstön työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut vuonna 2017 olivat yhteensä 41,6 miljoonaa euroa (40,0).

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä on kytketty henkilöstörahaan niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahaan tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahan jäsenenä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Aspo Oyj:n hallitus päätti vuonna 2015 noin 30 henkilöä koskevasta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä oli kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Hallitus päätti järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Ansaintajakson 2015 palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2015 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2016 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 88 970 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Kannustinjärjestelmien sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuonna 2016 yhteensä 5 275 kpl osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita.

Vuoden 2016 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2016 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2017 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 25 740 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Vuoden 2017 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2017 ansaintajakson perusteella tullaan luovuttamaan osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 70 525 kappaletta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Maailmantalouden näkymät ovat vuoden aikana parantuneet ja talouden kasvu on vähentänyt Aspon markkina-alueisiin liittyviä taloudellisia riskejä. Vapaakauppaan liittyvien sopimusten vastoinkäymiset eivät ole vaikuttaneet Aspon liiketoimintoihin mainittavasti. Idässä talouksien supistuminen on pysähtynyt ja Venäjällä talouden elpyminen on jatkunut samalla kun lännessä taloudet kasvavat hyvin. Venäjällä inflaatio on edelleen hidastunut ja kulutuskysyntä sekä investoinnit ovat kasvussa. Laivojen yleiset rahtihinnot nousivat koko jälkimmäisen vuosipuoliskon ajan.

Aspon kaikkien toimialojen riskit ovat alentuneet markkinakehityksen paraneamisen seurauksena. Nopeat liikkeet kansainvälisessä politiikassa, valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat silti vaikuttaa Aspon yhtiöiden tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Sekä itä- että länsimarkkinoiden kasvua on rajoittanut edelleen investointihyödykkeiden varovainen kysyntä, joka on kuitenkin kasvanut. Venäjällä investoinnit ovat lisääntyneet, joskin niistä suuri osa kohdistuu energia- ja sektorille. Venäjällä myös yksityinen kulutus on kasvanut, minkä uskotaan lisäävän tuontia. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei ole tapahtunut, joten nopeaa kasvua Venäjällä ei odoteta.

Strategiset riskit

Venäjän tavaravienti ja -tuonti ovat kasvaneet voimakkaasti ja Ukrainassa talouden tila on parantunut selkeästi. Venäjän talous on myös vakiintunut ja inflaatio on hidastunut. Kulutuskysynnän heikentyminen pitkällä aikavälillä on vaikuttanut yleisesti kauppaan, mutta nimellispalkkojen kasvu ja kuluttajien parantunut luottamus talouteen ovat lisänneet kulutuksen kasvua. Venäjän ja Ukrainan rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähtävissä heikkenemisen merkkejä. Yritysten investointihalukkuus on lisääntynyt, mutta

investointihyödykkeiden myyntiä hidastaa vielä ostajien varovaisuus.

Kotimaisen tuotannon suosiminen on lisännyt Venäjällä tuotettujen raaka-aineden ja tarvikkeiden määrää teollisuustuotannossa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa heikentää tuontiraaka-aineden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi lisätä ulkomaisten raaka-aineden kysyntää ja vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Poliittiset riskit ovat maailmanlaajuisesti koholla, mikä voi vaikuttaa Aspon toimintaympäristöön nopeasti sekä heikentää vapaakauppaa pitemmällä aikavälillä. Aspon markkina-alueen taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista. Tilanne voi jatkua samanlaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen hellittäessä se voi muuttua päinvastaiseksi nopeastikin.

Taloussuhteet tai muut Venäjän poliittisesta tai taloudellisesta tilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Protektionistiset toimet voivat vähentää merikuljetuksia Venäjän arktisella alueella Venäjän tiukentaessa sisäisen liikenteen määräyksiä muun muassa energiatuotteiden kuljetuksissa. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite hiilen kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa on lisääntynyt, mikä vähentää hiilen kuljetustarvetta tulevaisuudessa. Korvaavien energiatuotteiden tarve tulee vastaavasti lisäämään kuljetuksia, mutta muutoksesta johtuen tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien oltua pitkään matalalla tasolla ja kansainvälisesti kaluston lisääntyminen erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta. Tästä huolimatta rahti-indekseissä voidaan nähdä kohtalaista nousua ja kaluston määrässä pidemmällä aikavälillä vähenemistä.

Strategisia riskejä voivat aiheuttaa taloudellisen tilanteen heikkeneminen kansainvälisesti sekä poliittisen ilmapiirin ja protektionismin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Päätökset energiantuotannon

HENKILÖSTÖ

	2017	2016	2015
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	877	871	862
Tilikauden palkat ja palkkiot yhteensä, M€	34,7	32,6	33,9

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN SEGMENTEITTÄIN

ESL Shipping	2017	2016
Toimihenkilöt	29	25
Merihenkilöstö	201	200
	230	225
Leipurin		
Toimihenkilöt	244	256
Työntekijät	61	58
	305	314
Telko		
Toimihenkilöt	264	256
Työntekijät	5	11
	269	267
Kauko		
Toimihenkilöt	42	36
Työntekijät	6	6
	48	42
Muu toiminta		
Toimihenkilöt	25	23
Yhteensä	877	871

rakenteista, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, aiheuttavat teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka voivat vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisätä vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leu-

tojen ja jäätömiöiden talvien seurauksena. Kilpailuasemansa parantamiseksi Aspon ESL Shipping on rakentamassa uusia tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvia vähän polttoainetta kuluttavia ja vähäpäästöisiä aluksia, jotka kykenevät toimimaan myös jääolosuhteissa.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, alusten rakentaminen ja poistuminen markkinoilta, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien pautuminen ja purkautuminen voi aiheut-

taa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä. Itä- ja länsimarkkinoiden välinen kauppa voi kärsiä vapaakaupan rajoittamisesta ja sen seurauksena tavaroiden ja palveluiden myynti saattaa vähentyä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödynnettäväksi. Disruptiiviset muutokset saattavat olla hyvin nopeita. Aspon strategiaa riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen neljälle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys voi muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Operatiiviset riskit

Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus on tilikauden aikana vähentynyt. Tästä huolimatta operatiiviset riskit ovat säilyneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin, tavaroihin ja palveluihin sekä henkilöihin liittyvät riskit.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastavien riskien vaikuttavat mm. valuuttakurssien vaihtelu ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään. Poliittinen ja taloudellinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajien luottamus ja kuluttajakäyttäytyminen heijastuvat myös B-to-B-asiakkuuksien riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoimintaa tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistynyt tilanne Ukrainassa ovat myös

aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä näiltä markkinoilta, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia ja joillakin liiketoiminnan alueilla parantanut kannattavuutta väliaikaisesti.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat myös vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnot eivät ole kärsineet suuria asiakkuuksiin liittyviä luottotappioita vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet. Päämiesriskejä on toteutunut saamatta jääneinä komissiotuottoina.

Aspon tuotteiden soveltumattomuus asiakkaiden tuotantoprosesseihin tai niiden tekniset ominaisuudet voivat aiheuttaa kaupan katteiden kaventumista tai toimituksiin liittyviä taloudellisia vaahteita. Operatiivisia riskejä ovat lisänneet myös tietotekniikkaan liittyvä rikollisuus, haittaohjelmat ja lisääntynyt petosyritysten määrä. Nämä voivat toteutuessaan aiheuttaa Aspolla taloudellisia menetyksiä. Tietotekninen suojautuminen ja sisäinen koulutus on Asossa asianmukaisesti järjestetty, mutta hajautetusta rakenteesta johtuen yksittäisiä tapauksia voi toteutua.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutettiin ja vakuutusmäärät päivitettiin vuonna 2016. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Rahoitusriskit

Aspo-konsernin rahoitus ja siihen liittyvien riskien hallinta hoidetaan keskiteytysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Jällelrahoitusriski

Jällelrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla korollinen velka vastapuolen, rahoitusmuodon ja maturiteetin osalta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan varmistamalla konsernin riittävät rahavarat yhdessä sitovien valmiusluottolimiittien ja muiden rahoitusreservien kanssa.

Korkoriski

Korkotason muutoksilta suojaudutaan sitomalla korolliset velat osittain vaihtuvakorkoisiin ja osittain kiinteäkorkoisiin lainoihin. Lisäksi korkoriskeitä suojautumiseen käytetään korkojohdannaisia.

Luottoriski

Luottoriskeitä suojaudutaan käyttämällä ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin perustuvia maksuehtoja. Asiakkaiden syvällinen tunteminen on olennainen osa luottoriskin hallintaa.

Valuuttakurssiriski

Aspo-konsernissa valuuttakurssiriskiä hallitaan ensisijaisesti liiketoimintalähtöisesti vaikuttamalla asiakas- ja päämiessopimuksiin sekä toissijaisesti valuuttajohdannaisilla.

Yksityiskohtaisempi selvitys rahoitusriskeistä on tilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja tekee tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohdolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Riskienhallinnasta vastaa Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

Yksityiskohtaisempi selvitys riskienhallintapolitiikasta ja merkittävimmistä riskeistä on julkistettu yhtiön kotisivuilla.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta

kohdistuu toimialojen luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin. Kaukon kehittämien medical-tietokoneiden kehittämis- ja sertifiointikulut on aktivoitu tuotekehitysmenoina ja poistetaan vaikutusaikanaan. Kulujen määrä Aspo-konsernin tasolla on vähäinen.

YRITYSVASTUU

Vastuullisuustyön johtaminen on Aspo-konsernin toimitusjohtajan ja hallituksen vastuulla yhtiön riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Vastuullisuuden varmistaminen on olennaisen tärkeää yhtiön pitkäaikaisen kehittämisen turvaamiseksi.

Aspo toimii hyvän yrityskansalaisen tavoin kaikissa toimintamaissaan. Hyvä yrityskansalaisuus on yhteiskunnallista vastuuta, joka näkyy muun muassa siinä, että Aspo maksaa verot aina siihen maahan, missä tuloskin on tehty. Ainoastaan vastuullisesti johdettu, kasvava yritys luo työtä, verotuloja ja hyvinvointia. Aspo kohtelee oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti työntekijöitään ja sidosryhmiään kaikissa toimintamaissaan.

Aspo-konsernin eettiset ohjeet ja ympäristöpolitiikka luovat yhteiset pelisäännöt liiketoiminnalle. Aspon ydintoimintaa on omistamiensa, kaupaa ja logistiikkaa edustavien liiketoimintojen kehittäminen. Aspo lähestyy yritysvastuuta ennen kaikkea vastuullisen johtamisen kautta. Aspon omistamien liiketoimintojen toimialoilla keskeisimmät yritysvastuuseen liittyvät asiat koskevat energiankulutuksen ja jätteen vähentämistä, henkilöstön hyvinvointia ja turvallisia työolosuhteita, tassa-arvoa sekä hyvää hallintotapaa. Aspo suhtautuu ilmastonmuutokseen vakavasti ja pyrkii toiminnallaan lieventämään sen vaikutuksia.

Aspon liiketoiminnoista on toteutettu vastuullisuusselvitykset vuoden 2017 aikana. Kaikilla Aspon liiketoiminnoilla on yhteisiä ja erillisiä oman toiminnan vastuullisuutta kuvaavia tietoja. Aspon vastuullisuusraportti on esitetty Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017 -julkaisussa tilinpäätöksen julkaisemisen yhteydessä.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2017 oli 17 691 729,57 euroa ja

osakkeiden kokonaismäärä 30 975 524, joista yhtiön hallussa oli 370 486 osaketta eli 1,2 % osakepääomasta. Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keski suurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto Nasdaq Helsingissä oli tammi-joulukuussa 2017 yhteensä 2 850 780 osaketta ja 25,4 miljoonaa euroa, eli 9,2 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 10,00 euroa ja alin 8,20 euroa. Keski kurssi oli 8,91 euroa ja tilikauden päätöskurssi 10,00 euroa. Tilikauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 306,1 miljoonaa euroa.

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä yhteensä 9 060 osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä ja ulkomaisessa omistuksessa oli 923 683 osaketta eli 3,0 % osakekannasta.

JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2017 valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen VT, MBA Mammu Kaarion, KTM Mikael Laineen, OTK Roberto Lencionin, DE, eMBA, kauppaneuvos Gustav Nybergin, KTT Salla Pöyryn ja DI Risto Salon. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Roberto Lencionin. Kokouksessa hallitus päätti lisäksi valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Mammu Kaarion ja jäseniksi Mikael Laineen, Salla Pöyryn ja Risto Salon.

Hallituksella oli vuoden 2017 aikana 10 kokousta, joista neljä oli puhelinkokouksia. Kokouksiin osallistumisprosentti oli 100.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut eMBA Aki Ojanen.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Harri Pärssinen.

YHTIÖKOKOUSPÄÄTÖKSIÄ

Osinko

Aspo Oyj:n 5.4.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingoksi 0,42 euroa osakkeelta.

Osinko maksettiin kahdessa erässä. Ensimmäisen erän, 0,21 euroa/osake, mak-

supäivä oli 18.4.2017 ja toisen erän, 0,21 euroa/osake, maksupäivä oli 6.11.2017.

Hallituksen valtuutukset Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Yhtiökokous 5.4.2017 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500.000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2018 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti.

Hallitus on käyttänyt saamaansa valtuutusta luovuttamalla vuonna 2016 vuosien 2015-2017 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajaksolle 2015 kuuluville henkilöille yhteensä 88 970 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta sekä luovuttamalla vuonna 2017 yhteensä 25 740 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta ansaintajaksolle 2016 kuuluville henkilöille.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

OSAKKEENOMISTAJIEN NIMITYSTOIMIKUNNAN EHDOTUKSET YHTIÖKOKOUKSELLE

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljän suurimman osakkeenomistajan edustajat. Vuoden 2018 varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotukset tehneeseen nimitystoimikuntaan ovat kuuluneet 31.8.2017 osakasluettelon mukaan suurimpien osakkeenomistajien edustajat: Veronica Timgren (Nybergin suku mukaan lukien Oy Havsudden Ab); Tapio Vehmas (Vehmaksen suku); Reima Rytölä, puheenjohtaja (Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma) ja Mikko Mursula (Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen). Lisäksi Aspon hallituksen puheenjohtaja Gustav Nyberg on toiminut toimikunnan asiantuntijana.

Aspo Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta ehdottaa Aspo Oyj:n 10.4.2018 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten määräksi vahvistetaan kuusi.

Hallituksen kokoonpano

Nimitystoimikunta ehdottaa, että toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, hallituksen jäseniksi valitaan uudelleen yhtiön nykyiset hallituksen jäsenet Mammu Kaario, Mikael Laine, Gustav Nyberg, Salla Pöyry ja Risto Salo sekä uudeksi jäseneksi valitaan Tatu Vehmas.

Hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen jäsenten kuukausipalkkiot säilyisivät ennallaan eli olisivat seuraavat:

- hallituksen jäsen 2 700 euroa / kuukausi
- varapuheenjohtaja 4 050 euroa / kuukausi
- puheenjohtaja 5 400 euroa / kuukausi

Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että tarkastusvaliokunnan jäsenten ja puheenjohtajan kokouspalkkiot säilytetään ennallaan. Tarkastusvaliokunnan jäsenelle ehdotetaan maksettavaksi 700 euroa / kokous ja puheenjohtajalle 1 050 euroa / kokous. Mikäli tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on myös hallituksen varapuheenjohtaja tai puheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan palkkion ehdotetaan olevan sama kuin valiokunnan jäsenellä.

Hallituksen jäsenelle ei makseta palkkiota, mikäli hän on työ- tai toimitushteessä Aspo-konserniin kuuluvaan yhtiöön.

Nimitystoimikunnan työjärjestys

Nimitystoimikunta ehdottaa toimikunnan työjärjestyksen 6. pykälän muuttamista siten, että nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle vuosittain, viimeistään 1. helmikuuta (aikaisemmin: 1. tammikuuta) ennen varsinaista yhtiökokousta.

TILIKAUDEN PÄÄTTÄMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Kauko Oy:n toimitusjohtaja ja Aspo-konsernin johtoryhmän jäsen Sami Koskela erosi yhtiön palveluksesta 9.1.2018. Kaukon vt. toimitusjohtajana toimii toistaiseksi Aspo Oy:n talousjohtaja Arto Meitsalo.

NÄKYMÄT VUODELLE 2018

Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan jatkuvan edelleen. Venäjän ja koko itämarkkinoiden talous on kasvussa ja vuonna 2018 positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan. Venäjän, Ukrainan, ja muiden IVY-maiden tulevaa kehitystä on kuitenkin haastavaa ennustaa. Valuuttakurssien arvioidaan edelleen vaihtelevan voimakkaasti. EU:n ja erityisesti Suomen talouskasvu on kiihtynyt, ja Suomen vientiteollisuuden vientimäärät ovat kasvaneet voimakkaasti. Teollisuustuotannon odotetaan kasvavan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla Pohjois-Euroopassa sekä Venäjän, Ukrainan ja muiden IVY-maiden alueella. Hyvän suhdanteen odotetaan jatkuvan.

Aspolle tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden ja öljyn hinnan odotetaan yleisesti pysyvän nykyisellä tasollaan tai vahvistuvan. ESL Shippingille tärkeiden merikuljetusten kuivarahtihintojen odotetaan säilyvän nykytasolla tai vahvistuvan.

Konserni pyrkii jatkamaan liiketoimintojensa markkinaosuuksien kasvattamista kannattavasti strategisesti tärkeillä idän kasvumarkkinoilla.

Ohjeistus vuodelle 2018: Aspon liikevoitto on 25–31 miljoonaa euroa vuonna 2018 (23,1).

ESL Shipping

Varustamon aluskapasiteetti kasvaa kahdella 25.000 DWT:n aluksella uudisrakennusten valmistuessa ja tullessa

liikenteeseen ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Kapasiteetin kasvun odotetaan parantavan operatiivista tehokkuutta ja kannattavuutta etenkin vuoden toisella puoliskolla, jolloin aluskapasiteetista on tyypillisesti ollut pulaa. Uudet alukset vähentävät lisäksi merkittävästi toiminnan ympäristörasitusta. Alusten korkealaatuisen toimituksen ja käyttöönoton varmistamiseen on varustamossa kohdennettu runsaasti resursseja.

ESL Shippingin operoimissa aluskokoluokissa uusia kuivarahtialuksia on tilatuna telakoilta vain vähän, minkä seurauksena kysynnän ja tarjonnan tasapainon arvioidaan paranevan. Tulevaisuudessa muutosta kiihdyttävät merenkulun tiukentuvat ympäristömääräykset, jotka voivat vähentää vanhimman tonniston tarjontaa erityisesti Itämerellä.

Taloukskasvun odotetaan edelleen kehittyvän positiivisesti varustamon päämarkkina-alueella. Suurten kuivarahtialusten markkinarahdit ovat yleisesti ottaen olleet aiempaa terveemmällä tasolla, mikä on antanut sopimusneuvotteluille paremmat lähtökohdat. Raaka-aineiden ja kuljetusten kysyntä on vilkastunut, mikä voi ajoittain johtaa satamien ruuhkautumiseen. Kysynnän vilkastuminen voi nostaa markkinarahteja sitoessaan aluskapasiteettia, mutta toisaalta se voi vaikeuttaa varustamon tehokasta operointia. Laivapolttoaineen hinta on merkittävästi edellisvuotta korkeammalla tasolla, mutta sillä ei ole merkittävää vaikutusta kannattavuuteen asiakassopimusten polttoaineklausuulien johdosta.

Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetin käytöstä on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin. Terästeollisuuden yleinen kysyntätilanne on hyvä, ja kuljetusmäärien odotetaan kasvavan selvästi edellisvuodesta.

ESL Shipping pyrkii kasvattamaan liikevaihtoa ja tavoittelee 20–24 prosentin liikevoittotasoa vuoteen 2020 mennessä. Toimenpiteinä tavoitteen saavuttamiseksi ovat mm. uudet energiatehokkaat alukset, kaikkien alusten osalta parantunut operointitehokkuus, uudet kasvavat kuljetusvolyymit sekä lisääntyvä meripalvelu eli lastaus- ja purkaustoiminta merellä.

Leipurin

Markkinatilanteen odotetaan säilyvän haastavana Leipurin keskeisillä

markkinoilla. Markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana teollisen leipomisen sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Leipurin-liiketoiminnan liikevaihdon sekä liikevoiton odotetaan kasvavan vuonna 2018.

Venäjän taloustilanteen heikkenemisen arvioidaan pysähtyneen ja kuluttajien ostovoiman odotetaan paranevan. Leipomoraaka-aineiden paikallista hankintaa Venäjällä on lisätty korvaamaan tuontiraaka-aineita. Tällä vastataan kysynnän muutokseen kehittämällä hintakilpailukyisempää tarjontaa ja pyritään vastaamaan Venäjän kotimaisuuskampanjaan. Paikallinen hankinta on hajautettu ja merkittäviä alueellisia tuotantokumppaneita on kymmeniä. Leipurin säilyttää alueella hyvän kannattavuuden, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakee kasvua erityisesti leipä- ja kahvileipäsektoreilta sekä myymäläleipomoista.

Kodin ulkopuolisen syömisen markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnalle merkittävä kasvualue. Leipurin jatkaa panostuksia OOH-markkinoilla erityisesti Suomessa ja länsimarkkinoilla, missä Leipurin vastaa muun muassa ketjuasiakkaiden kuten kahviloiden kasvavaan kysyntään.

Koneliiketoiminnassa leipomoiden laiteinvestointien odotetaan kasvavan Suomessa ja Baltiassa.

Venäjällä odotetaan varovaista investointien kasvua. Leipurin koneliiketoiminta jatkaa myynti- ja agenttiverkoston vahvistamista Länsi-Euroopassa ja Lähi-idässä. Leipomokoneiden omatuotannon hankintaverkoston laajentamista sekä valmistuksen ja asennuksen läpimenoaikojen lyhentämistä jatketaan. Leipomokoneiden omatuotannossa kasvun merkittävänä ajurina on investointien lisääntyminen kotimarkkinoilla ja Euroopassa.

Telko

Talouden kehityksen odotetaan jatkuvan myönteisenä koko Telkon markkina-alueella. Teollisuustuotannon kasvun länsimarkkinoilla odotetaan lisäävän Telkon asiakasyritysten tuotantokapasiteettia, millä on positiivinen vaikutus Telkon liiketoimintaan. Venäjän, Kazakstanin, Valko-Venäjän sekä Ukrainan kansantalouksien kasvaessa markkina-alueen toimintaedellytysten odotetaan paranevan, mikä vaikuttaa positiivisesti asiakasyrityksiin. Telkon toteuttama

Venäjän aluestrategia ja paikalliset toimitteet miljoonakaupungeissa mahdollistavat tulevien vuosien kasvun. Venäjän liiketoiminnan tehostamisohjelma toteutettiin vuonna 2017 ja toimenpiteet vaikuttavat täysimääräisesti liikevoittoon vuoden 2018 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

USA:ssa on valmistunut vuoden 2017 aikana uutta polyeteenikapasiteettia yhteensä 2,8 miljoonaa tonnia. Uusi tuotanto on pääasiassa lineaarista korkeatehoksisista polyeteeniä. Euroopan ollessa näissä laaduissa tuontimarkkina uuden kapasiteetin odotetaan lisäävän tuontia USA:sta ja laskevan muoviraaka-aineiden hintoja. Tuonin odotetaan lisääntyvän Eurooppaan viimeistään 2018 toisella vuosipuoliskolla. Telkon tärkeä muoviraaka-ainepartneri on lisännyt USA:ssa merkittävästi kapasiteettia vuonna 2017, minkä odotetaan parantavan Telkon kilpailukykyä hintatason odotettavasta laskusta huolimatta.

Useiden teknisten muovien hintojen arvioidaan pysyvän korkealla tasolla tai nousevan vuonna 2018 kysynnän ollessa tarjontaa suurempaa. Teknisiä muoveja hyödyntää erityisesti autoteollisuus, joka kasvaa globaalisti voimakkaasti. Teollisuuskemikaalien hintojen arvioidaan vahvistuvan.

Telko on osoittanut kyvykkyytensä kasvaa nopeasti ja kannattavasti kehittyvillä markkinoilla. Telko on suunnitelmansa mukaisesti käynnistänyt toimintansa Lähi-idässä tavoitteenaan sekä hankkia raaka-aineita että aloittaa teknisten erikoistuotteiden myynti. Iranin tytäryhtiön Telko Middle Eastin toiminnalla ei kuitenkaan odoteta olevan merkittävää vaikutusta Telkon liikevaihtoon ja liikevoittoon vuonna 2018.

Telko tähtää liikevoiton kaksinkertaistamiseen vuoden 2020 loppuun mennessä. Telko arvioi liikevaihdon asettuvan 300–350 miljoonaan euroon ja liikevoiton nousevan 6–7 prosentin tasolle. Telko odottaa parantavansa liikevoittoa 2018. Tavoitteet saavutetaan jatkamalla kasvua nykyisillä ydinmarkkinoilla sekä mahdollisesti laajentamalla toimintaa uusille maantieteellisille alueille. Kannattavuuden kehittämisessä ovat avainasemassa mm. ostamisen tehokkuus, panostaminen korkeamman lisäarvon teknisiin tuotteisiin, logistiikan kehittäminen sekä aktiivisempi hinnoittelu.

Kauko

Liikkuvan tietotyön kokonaisratkaisujen liikevaihdon ja kannattavuuden odotetaan kasvavan. Kauko tarjoaa integroituja ja räätälöityjä kokonaisratkaisuja, joissa yhdistyvät sovellus-, laite- ja muut palvelut. Sovellusliiketoiminnan tilauskannan odotetaan kasvavan.

Palveluliiketoimintaa tullaan laajentamaan siirtymällä entistä enemmän kokonaisratkaisuihin. Pitkän aikavälin arvion mukaan vahvennettujen tietokoneiden markkinoilla kannettavien tietokoneiden myynti vähenee, kun taas vahvennettujen tablet-tietokoneiden myynti kasvaa. Kaukolla on erityisen vahva markkina-asema vaativien ympäristöjen vahvennettujen tablet-tietokoneiden segmentissä.

Kauko tarjoaa terveydenhuoltosektorille erilaisia liikkuvia tietoteknisiä ratkaisuja tehostamaan hoitohenkilöstön työtä. Kaukon lanseeraama uusi terveydenhuoltosektorille soveltuva tietokone mahdollistaa myynnin aloittamisen myös muihin OEM-kanaviin oman markkina-alueen ulkopuolelle.

Energiasektorilla aurinkoenergiatuotteiden liikevaihdon odotetaan jatkavan voimakasta kasvua.

Kauko on päättänyt luopua Kiinan projektiliiketoiminnasta ja toiminta saadaan päätökseen vuoden 2018 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti käräjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annettussa tuomiossa Helsingin käräjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta mutta hakemus hylättiin.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuajakaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard

-telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko on aloittanut hallinto-oikeusprosessin koskien Tullin määräämää veronkorotusta, joka liittyy Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin. Telko pitää Tullin määräämiä maksuja perusteettomina. Maksujen määrä 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu kuluksi vuonna 2015.

Kauko on haastanut keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan yksikössä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Tilikauden päättymisen jälkeen helmikuussa 2018 käräjäoikeus on päättänyt kanteen vastaajien hyväksi. Päätös ei ole vielä lainvoimainen. Päätöksellä ei ole vaikutusta Aspo-konsernin tulokseen.

Aspo Oyj on antanut erillisen selvityksen vuoden 2017 hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Lisäksi Aspo julkaisee Suomen kirjanpitolain edellyttämän selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista vastuullisuusraporttina samaan aikaan tämän toimintakertomuksen kanssa. Molemmat julkaistaan yhtiön internet-sivustolla www.aspo.fi.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 €	Liitetieto	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liikevaihto	1	502 360	457 404
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2 037	1 224
Materiaalit ja palvelut	6	-370 554	-334 752
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-41 554	-39 963
Poistot ja arvonalentumiset	5	-11 869	-11 623
Liiketoiminnan muut kulut	7	-57 284	-51 899
Liikevoitto		23 136	20 391
Rahoitustuotot	8	1 991	1 045
Rahoituskulut	8	-4 073	-4 090
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-2 082	-3 045
Voitto ennen veroja		21 054	17 346
Tuloverot	9	-1 646	-1 492
Tilikauden voitto		19 408	15 854
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot		-3 070	3 240
Suojauslaskenta		-3 697	1 403
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	9	192	-102
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-6 575	4 541
Tilikauden laaja tulos yhteensä		12 833	20 395
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos		19 408	15 854
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos		12 833	20 395
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos, €	10		
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,56	0,49
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,56	0,49

Sivuilla 42–79 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNITASE

VARAT

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	7 994	9 436
Liikearvo	12	42 013	42 643
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	119 918	113 320
Myytävisissä olevat rahoitusvarat	14	170	172
Saamiset	15	525	1 441
Laskennallinen verosaaminen	17	3 267	3 432
Pitkäaikaiset varat yhteensä		173 887	170 444
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	60 921	56 708
Myynti- ja muut saamiset	19	66 033	59 753
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		331	204
Rahavarat	20	19 923	22 627
Lyhytaikaiset varat yhteensä		147 208	139 292
Varat yhteensä		321 095	309 736

OMA PÄÄOMA JA VELAT

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
Osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	21	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	21	12 061	12 054
Käyvän arvon rahasto	21	-2 569	936
Muut rahastot	21	25 000	25 000
Muuntoerot		-21 681	-18 604
Kertyneet voittovarot		77 413	73 098
Oma pääoma yhteensä		112 267	114 527
Pitkäaikaiset velat			
Laskennallinen verovelka	17	3 300	4 243
Lainat ja käytetyt luottolimitit	22	109 517	116 640
Muut velat	23	522	368
Pitkäaikaiset velat yhteensä		113 339	121 251
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	25	1 216	508
Lainat ja käytetyt luottolimitit	22	27 102	8 794
Ostovelat ja muut velat	23	66 817	64 120
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		354	536
Lyhytaikaiset velat yhteensä		95 489	73 958
Velat yhteensä		208 828	195 209
Oma pääoma ja velat yhteensä		321 095	309 736

Sivuilla 42–79 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	23 136	20 391
Oikaisut liikevoittoon:		
Poistot ja arvonalentumiset	11 869	11 623
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	285	-86
Myytyjen liiketoimintojen myyntivoitot ja -tappiot	-352	
Työsuhde-etuudet	718	121
Varausten muutos	699	-12
Liiketoiminnan realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	350	-16
Käyttöpääoman muutos:		
Vaihto-omaisuus	-6 330	-6 331
Lyhytaikaiset saamiset	-8 808	121
Lyhytaikaiset korottomat velat	2 495	-4 463
Maksetut korot	-5 062	-3 700
Saadut korot	1 024	419
Maksetut tuloverot	-2 590	-1 866
Liiketoiminnan rahavirta	17 434	16 201
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-3 961	-4 993
Ennakkomaksut aluksista	-13 692	-1 315
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	293	162
Luovutustulot myytävissä olevista rahoitusvaroista	198	
Saadut osingot	2	1
Myydyt liiketoiminnat	600	
Investointien rahavirta	-16 560	-6 145
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	3 641	
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-3 528
Pitkäaikaisten lainojen nostot	15 600	7 226
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7 827	-6 664
Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu		-20 308
Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku		24 844
Hybridi-instrumentti, korot	-1 687	-883
Maksetut osingot	-12 854	-12 540
Rahoituksen rahavirta	-3 127	-11 853
Rahavarojen muutos	-2 253	-1 797
Rahavarat 1.1.	22 627	23 888
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-451	536
Rahavarat kauden lopussa	19 923	22 627

Sivuilla 42–79 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikursssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	
	Oma pääoma 1.1.2017	21	17 692	4 351	12 054	936	25 000	-18 604	-2 341	75 439	114 527
	Laaja tulos										
	Tilikauden tulos								19 408	19 408	
	Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
	Suojauslaskenta				-3 505					-3 505	
	Muuntoerot			7			-3 077			-3 070	
	Tilikauden laaja tulos yhteensä			7	-3 505		-3 077		19 408	12 833	
	Liiketoimet omistajien kanssa										
	Osingonjako								-12 854	-12 854	
	Hybridi-instrumentti, korot								-2 700	-2 700	
	Osakepalkitseminen							172	289	461	
	Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä							172	-15 265	-15 093	
	Oma pääoma 31.12.2017		17 692	4 351	12 061	-2 569	25 000	-21 681	-2 169	79 582	112 267
	Oma pääoma 1.1.2016	21	17 692	4 351	11 929	-365	20 000	-21 844	-2 751	73 563	102 575
	Laaja tulos										
	Tilikauden tulos								15 854	15 854	
	Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
	Suojauslaskenta				1 301					1 301	
	Muuntoerot						3 240			3 240	
	Tilikauden laaja tulos yhteensä				1 301		3 240		15 854	20 395	
	Liiketoimet omistajien kanssa										
	Osingonjako								-12 540	-12 540	
	Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu					-20 000			-308	-20 308	
	Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku					25 000			-156	24 844	
	Hybridi-instrumentti, korot								-715	-715	
	Osakepalkitseminen							410	-134	276	
	Rahastosiiro			125					-125	0	
	Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			125		5 000		410	-13 978	-8 443	
	Oma pääoma 31.12.2016		17 692	4 351	12 054	936	25 000	-18 604	-2 341	75 439	114 527

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

PERUSTIEDOT

Aspo Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Aspo Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Aspo on monialayhtiö, joka on keskittynyt vahvaa erityisosaamista vaativille liiketoiminta-alueille. Konsernin operatiivinen toiminta on ryhmitetty toisistaan riippumattomiksi segmenteiksi: ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Lisäksi muuhun toimintaan sisältyy Aspon konsernihallinto, talous- ja ICT-palvelukeskus sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Konsernin emoyhtiö on Aspo Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Lintulahdenkuja 10, 00500 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Aspo Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Lintulahdenkuja 10, 00500 Helsinki.

Aspo Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laatimisperusta

Aspo Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olevia standardeja sekä tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

Konserni on soveltanut 1.1.2017 alkaen seuraavia uusia standardeja, muutoksia ja tulkintoja, joilla ei ole ollut olennaista vaikutusta raportoitaviin tietoihin:

IAS 7 Rahavirtalaskelmat muutos Tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista koskeva hanke. Yritysten on esitettävä se-

lostus rahoitustoiminnoista johtuvista velkojen muutoksista. Tämä kattaa rahavirroista syntyvät muutokset (esim. velkojen nostot ja takaisinmaksut) samoin kuin muutokset, joihin ei liity rahavirtaa.

IAS 12 Tuloverot muutos Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista. IAS 12:een tehdyt tammikuussa 2016 muutokset selventävät laskennallisten verojen kirjaamista, kun omaisuuserä arvostetaan käypään arvoon ja kyseinen käypä arvo on pienempi kuin omaisuuserän verotuksellinen arvo.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Aspo Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt. Tytäryhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 %:n omistusosuus tai joissa konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisten osapuolten kanssa yhteistä, sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa. Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää kirjanpitoarvon, kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuus- ja yhteisyritysten välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Konsernilla ei ole ollut osakkuusyhtiöitä vuoden 2014 jälkeen.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun määräysvalta on saatu. Luovutetut toiminnot ovat mukana siihen hetkeen asti, jolloin määräysvalta lakkaa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä, ja se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan

käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Liikearvon hankintameno on määrä, jolla tytäryhtiön hankintameno ylittää hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän nettoarvon. Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva mahdollinen osuus on esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa. Vuosina 2016 ja 2017 konsernilla ei ollut määräysvallattomia omistajia.

Konsernilla on aiempina vuosina ollut määräysvallaton omistaja Aspo Management Oy. Yhtiö oli johdon omistusyhtiö, ja se perustettiin vuonna 2010 mahdollistamaan osallistujien merkittävä pitkäaikainen osakeomistus Aspo Oyj:ssä. Aspo Management Oy:n koko osakekanta hankittiin Aspo Oyj:lle osakevaihdolla 3.11.2014. Ennen osakevaihtoa Aspo Oyj:llä oli osakas- ja lainasopimuksen nojalla määräysvalta Aspo Management Oy:ssä, ja tämän perusteella yhtiö yhdisteltiin Aspon konsernitilinpäätökseen vuosina 2010–2013. Johdon tekemää sijoitusta Aspo Management Oy:öön käsiteltiin ennen osakevaihtoa konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena. Aspo Management Oy:n hallussa olleet Aspo Oyj:n osakkeet vähennettiin konsernitilinpäätöksessä konsernin omasta pääomasta. Aspo Management Oy sulautui Aspo Oyj:hin vuonna 2015.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaanrahan

määräisistä liiketapahtumista ja mone-
taaristen erien muuntamisesta synty-
neet voitot ja tappiot on kirjattu tulos-
vaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot
ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liike-
voiton yläpuolella. Valuuttamääräisten lai-
nojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät
rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Aspo on luokitellut Telko-segmenttiin
kuuluvat pitkäaikaiset lainat Telkon val-
kovenäläiselle, ukrainalaiselle ja kazak-
stanilaiselle tytäryhtiölle nettosijoituksiksi
ulkomaiseen yksikköön IAS 21:n mukai-
sesti. Kaikki näihin nettosijoituksiin liitty-
vät toteutumattomat valuuttakurssivoi-
tot ja -tappiot kirjataan muihin laajan tu-
loksen eriin.

Ulkomaiset konserniyhtiöt

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudel-
lista asemaa koskevat luvut määritetään
siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön
pääasiallisen toimintaympäristön valuutta
("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös
on esitetty euroina, joka on konsernin
emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttua.
Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten kon-
serniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan
euroiksi käyttäen tilikauden keskikurssia.
Tase-erät muunnetaan euroiksi käyttä-
mällä tilinpäätöspäivän valuuttakurssia.
Muuntoerot esitetään omassa pääomassa
erillisenä eränä. Kun tytäryritys myydään
kokonaan tai osittain siten, ettei konser-
nilla ole enää määräysvaltaa, kertyneet
muuntoerot kirjataan laajaan tuloslaskel-
maan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Segmenttiraportointi

Aspon toimintasegmentit ovat ESL
Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko.
Toimintasegmentit raportoidaan tavalla,
joka on yhdenmukainen ylimmälle ope-
ratiiviselle päätöksentekijälle toimitet-
tavan sisäisen raportoinnin kanssa.
Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksente-
kijäksi on nimetty hallitus, joka vastaa
resurssien kohdistamisesta toiminta-
segmenteille ja niiden tuloksien arvioin-
nista. Segmenttien väliset liiketapahtu-
mat perustuvat markkinahintoihin.

Aineelliset

käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellinen käyttöomaisuus esitetään
alkuperäisten hankintahintojen ja kumu-

latiivisten poistojen erotuksena vähen-
nettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.
Alusten uudisrakennusten osalta raken-
tamisen aikana syntyneet rahoitusmenot
aktivoidaan osaksi kohteen hankintame-
noa ja ne poistetaan omaisuuserän talou-
dellisena vaikutusaikana.

Aineelliset käyttöomaisuushyödyk-
keet poistetaan tasapoistoina todennä-
köisen taloudellisen vaikutusajan perus-
teella seuraavasti:

• Rakennukset ja rakennelmat	15–40 vuotta
• Alukset	17–30 vuotta
• Puskijat	18 vuotta
• Telakoinnit	2–3 vuotta
• Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
• Putkistot	5–20 vuotta
• Toimitilojen perusparannusmenot	5–10 vuotta
• Muut aineelliset hyödykkeet	3–40 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja.

Aikaisemmin kirjattu aineellisen käyttö-
omaisuuden arvonalennus peruutetaan,
mikäli kerrytettävissä olevan tulon mää-
rittämisessä käytetyt arviot muuttuvat.
Arvonalentumistappion peruuttamisen
vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa
ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuu-
serälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi
aikaisempina vuosina kirjattu arvonalen-
tumistappiota. Aineellisten käyttöomai-
suushyödykkeiden käytöstä poistamisista
ja luovutuksista syntyneet voitot ja -tap-
piot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuot-
toihin tai kuluihin.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään kon-
sernitilinpäätökseen hankintamenetel-
mää käyttäen. Hankinnasta syntynyt lii-
kearvo kirjataan hankinta-ajankohtana
määrään, jolla luovutettu vastike ylittää
hankittujen varojen ja vastattavaksi otet-
tujen velkojen käyvän arvon. Liikearvoa
ei poisteta, vaan sen käypää arvoa tes-
tataan vähintään vuosittain käyttöar-
voon perustuvalla arvonalentumistes-
tillä (ks. Liikearvon arvonalentumistesti
liitetieto 12).

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on
rajoittamaton taloudellinen vaikutus-
aika, ei kirjata poistoja vaan ne testa-

taan vuosittain arvonalentumisen varalta.
Leipurin- ja Telko-segmentteihin kuuluvien
brändien taloudelliset vaikutusajat on ar-
vioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien
vahva tunnettuus ja historia tukevat joh-
don käsitystä siitä, että brändit vaikutta-
vat rahavirtojen kerryttämiseen määritte-
lemättömän ajan.

Muut aineettomat hyödykkeet arvos-
tetaan alkuperäiseen hankintamenoan, ja
ne poistetaan tasapoistoina niiden talou-
dellisena vaikutusaikana. Muiden aineet-
tomien hyödykkeiden poistoaajat ovat:

• Ohjelmistot ja ohjelmistolisenssit	3–5 vuotta
• Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut päämiessuhteet ja teknologia	10 vuotta

Konserni arvioi aineellisten ja aineetto-
mien hyödykkeiden tasearvot vuosittain
tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta
arvonalentumisesta on olemassa. Jos
viitteitä on olemassa, arvioidaan kysei-
sestä omaisuuserästä kerrytettävissä
oleva rahamäärä. Arvonalentumista tar-
kastellaan rahavirtaa tuottavien yksikkö-
jen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on
käypä arvo vähennettynä myynnistä ai-
heutuvilla menoilla tai sitä korkeampi
käyttöarvo. Kassavirtaperusteinen käyt-
töarvo määritellään laskemalla ennustet-
tujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo.
Laskelmien diskonttokorko perustuu pää-
oman keskimääräiseen kustannukseen
(WACC), joka kuvastaa markkinoiden nä-
kemystä rahan aika-arvosta ja Aspon lii-
ketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan laa-
jaan tuloslaskelmaan, mikäli omai-
suuserän kirjanpitoarvo on suurempi
kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.
Arvonalentumistappion kirjaamisen yh-
teydessä poistojen kohteena olevan
omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika
arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuse-
rästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalen-
tumistappio peruutetaan, mikäli kerry-
tettävissä olevan tulon määrittämisessä
käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.
Arvonalentumistappion peruuttamisen
vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa
ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuu-
serälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi ai-
kaisempina vuosina kirjattu arvonalen-

tumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvon alentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi toteutumishetkellä. Uusien tuotteiden suunnittelusta aiheutuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, kaupallisesti hyödynnettävissä ja tuotteesta odotetaan saatavan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan niiden vaikutusaikana. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutusesaansa. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla. Vuonna 2017 aktivointiin Kaukon kehittämien medical-tietokoneiden kehittämis- ja sertifiointikulut tuotekehittämismenoina ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Kulujen määrä on vähäinen Aspokonsernin tasolla. Vuonna 2016 ei ollut aktivoituja kehittämismenoja.

Aspokonsernin tutkimus- ja kehittämistoiminta kohdistuu segmenttien luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (normaalitoiminta-asteeseen perustuen), mutta ei vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Vuokrasopimukset – konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa konsernille

siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingisopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingisopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko niiden taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingisopimuksen keston mukaan. Rahoitusleasingisopimuksiksi on luokiteltu vuokrasopimuksia, joilla on hankittu koneita ja laitteita sekä IT-ohjelmistoja.

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrat kirjataan kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernissa on käytössä vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, ja niihin liittyvät suoritukset kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakeperusteisia johdon kannustinjärjestelmiä, joissa osa palkioista maksetaan osakkeina ja loput rahana. Lisätietoja osakeperusteisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 29. Luovutettavat osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä kannustinjärjestelmän voimassaolon aikana. Muita kuin markkinaperusteisten ehtojen (esim. kannattavuus ja tuloksen kasvutavoite) vaikutuksia ei

sisällytetä käypään arvoon vaan otetaan huomioon niiden osakkeiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankohdan lopussa. Osakkeina maksettavista osuuksista tehdään kulun vastakirjaus omaan pääomaan ja rahana maksettavat osuudet kirjataan velaksi, sekä rahana maksettavan osuuden käypä arvo arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä.

Osakepääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään mahdollisilla verovaihtokutsilla oikaistuin omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Kun ostetaan omia osakkeita, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennykseksi. Kun näitä osakkeita myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä mahdollinen tuloverojen vaikutus, kirjataan omaan pääomaan.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä, ja veloitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa. Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuu-aikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuu- ja huoltoveloitteet ajoittuvat yleensä 1–2 vuoden ajalle. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Varaukseen kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita veloitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Tuloverot on kirjattu kunkin maan verokannan mukaan. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan

mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy mm. varauksista, poistoeroista ja vahvisteista tappioista. Laskennallinen vero-saaminen kirjataan verotuksellisista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että sitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Mahdollinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista esitetään laajassa tuloslaskelmassa laskettuna tilikauden tuloksesta ja se sisältää vero vaikutuksen.

ESL Shipping Oy liittyi takautuvasti vuoden 2011 alusta tonniverotuksen piiriin. Tonniverotuksessa varustamointi siirtyi elinkeinoverotuksesta tonniverotukseen.

Tuloutusperiaatteet

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tavara-kauppaa, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustapalausekkeen mukaisesti. ESL Shippingä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytäviä palveluita, joista tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan palvelujen suorittamisen myötä. Tuloutus perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päättyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetken mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskestosta.

Yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetken mennessä kertyneiden toteutuneiden suunnittelu-, valmistus- ja asennustuntien osuutena hankkeen arvioiduista suunnittelu-, valmistus- ja asennustunneista. Menot, jotka liittyvät vielä tulouttamattomaan hankkeeseen, kirjataan keskeneräisinä pitkäaikaishankkeina vaihto-omaisuuteen. Kun on todennäköistä, että hanke

tuottaa tappiota, tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeiden tuloutusperiaatetta sovelletaan Leipurin-liiketoiminnan omaan konevalmistustoimintaan, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan laajaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Saadut avustukset on esitetty nettona syntyneiden kulujen vähennyksenä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset on kirjattu hankintameno oikaisuksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana.

Rahoitusvarat

Aspo on luokitellut rahoitusvarat lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Lainat ja muut saamiset kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päätymispäivän käypään arvoon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät sijoitukset osakkeisiin. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja tai laskennallista nykyarvoa. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa omassa pääomassa verovaikutus huomioiden. Kun tällainen omaisuuserä myydään tai siitä on aiheutunut arvonalentumistappio, kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta

tulokseen rahoituseriin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä. Luotettavan markkina-arvon puuttuessa myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin, tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Rahoitusvelat

Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä, ja ne merkitään taseeseen hankintamenoon transaktiomenoilla vähennettynä. Korot jaksotetaan laajaan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, kun ne erääntyvät maksettavaksi kahden toista kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvaroja, pankkitalletuksia ja muita korkeintaan kolmen kuukauden pituisia erittäin likvidejä sijoituksia. Käytetyt luottolimiitit on esitetty pitkä- tai lyhytaikaisissa veloissa.

Johdannaiset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, kun konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa käyttöomaisuushankinnoista aiheutuvien ennakoitujen ulkomaanrahan määräisten rahavirtojen suojaamiseen. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahassa.

tossa. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään kyseisen omaisuus-erän hankintamenoon sillä tilikaudella, jolla suojattu erä merkitään taseeseen. Suojauslaskentaa sovelletaan myös koronvaihtosopimuksiin, joilla on suojattu tulevaa koron rahavirtaa kiinteäksi. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot kirjataan vastaavasti rahoituseriin. Muihin johdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan erilaisiin suojaustoiimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arviot siitä, kumoavatko suojauksissa käytettävät johdannaiset tehokkaasti suojauskohteiden käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään laajaan tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitua liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien rahoituseriin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittämissä. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirtojen myydyt valuuttojen korkokantojen mukaan ja konvertoimalla diskontattujen rahavirtojen tilinpäätöspäivän valuutta-

kurssilla ja laskemalla diskontattujen arvojen erotus. Valuutta-optioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmäärittämissä. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirtojen käyttäen arvostushetken markkinahintoja.

Käyvän arvon hierarkia

Konsernitilinpäätöksen laatiminen edellyttää käypien arvojen määrittämistä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Konserni luokittelee käypien arvojen määrittämismenetelmät seuraavasti:

Taso 1: Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat noteerattuihin hintoihin aktiivisesti toimivilla markkinoilla. Markkinaa voidaan pitää aktiivisena, mikäli noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla ja hinnat edustavat instrumentin todellista arvoa likvidissä kaupankäynnissä.

Taso 2: Rahoitusinstrumenteilla ei käydä kauppaa aktiivisilla ja likvideillä markkinoilla. Rahoitusinstrumentin arvo on määriteltävissä markkina-arvoon perustuen sekä mahdollisesti osittain johdetun arvonmäärittämisen avulla. Mikäli instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ovat kuitenkin saatavilla ja todennettavissa kuuluu instrumentti tasolle 2.

Taso 3: Rahoitusinstrumentin arvostus ei perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, eivätkä muutkaan instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ole saatavilla eivätkä todennettavissa.

Johdon harkinta ja arvioiden käyttö

Kansainvälisen tilipäätöskäytännön mukaista tilinpäätöstä laadittaessa konsernin johto joutuu käyttämään harkintaa muun muassa liittyen tapahtumien kirjaamiseen, sovellettavan IFRS-standardin tai laatimisperiaatteen valintaan, esittämistapaan tilinpäätöksessä sekä kirjaamisen perusteena oleviin arvioihin ja oletuksiin. Ne vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin ja esittämiseen, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin ja esittämiseen raportointikaudella.

Arvioita on käytetty mm. määrittäessä liikearvon ja brändien määriä ja nii-

den tuotto-odotuksia sekä muiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja, vaihto-omaisuuden sekä varojen ja velkojen kuranttiutta. Arviot perustuvat liiketoiminnoista kerättyyn tietoon omista markkinoistaan ja niiden kehityksestä ja vaikutuksesta konsernin liikevaihtoon ja kustannustasoon sekä johdon kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, jotka muodostavat johdon senhetkisen parhaan näkemyksen. Arvioiden perustana olevien tekijöiden muuttumisen myötä on mahdollista, että toteumat poikkeavat merkittävästikin tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Konsernijohdon näkemyksen mukaan eniten merkittäviä arvioita ja oletuksia liittyy liikearvon ja brändien arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen. Muu harkinta liittyy mm. pitkäaikaishankkeiden tulouttamiseen sekä koronvaihtosopimusten ja vuokrasopimusten kirjaamiseen sovellettavien laatimisperiaatteiden valintaan. Niillä ei ollut olennaista vaikutusta Aspon konsernitilinpäätökseen.

Liikearvon ja brändien arvonalentumistesti

Konserni testaa liikearvon ja brändien tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on identifioitu sen mukaan, missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Kassavirrat sisältävät mm. arvion tulevaisuuden myynneistä, kannattavuudesta sekä ylläpitoinvestoinneista. Laskelmien diskonttokorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuususeriin ja liiketoimintojen sijaantiin liittyvät erityiset riskit. Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa konsernin keskimääräistä, pitkäaikaista rahoitusrakennetta. Erilaisilla oletamuksilla voisi olla merkittävä vaikutus liikearvon ja brändien

konsernitilinpäätöksessä raportoituihin määriin. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa. Liikearvoa, brändejä ja niiden testamista käsitellään laajemmin liitetietojen kohdassa 12.

Laskennalliset verosaamiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, kertyykö tulevaisuudessa riittävän todennäköisesti verotettavaa tuloa, jota vastaan verotuksessa vahvistetut tappiot voidaan hyödyntää. Arviot perustuvat johdon laatiin tulosenusteisiin. Laskennallisten verosaamisten määriin vaikuttaisivat esimerkiksi verotettavan tulon poikkeaminen tulosenusteen määrästä tai niitä koskevan verolainsäädännön muutokset.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2018 seuraavat standardit, muutokset ja tulkinnat:

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 15 voimaantuloaika ja Selvennyksiä IFRS 15:een (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikauksilla): IFRS 15 julkaistiin toukokuussa 2014. Standardi sisältää viisiportaisen mallin asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttamiseksi. IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15 korvaa kaiken aiemmin voimassa olleen tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät IFRIC-tulkinnat.

Aspo ottaa standardin käyttöön täysin takautuvaa menetelmää soveltaen ja standardin sallimia käytännön apukeinoja hyödyntäen.

Aspo valmistautui standardin käyttöönottoon vuoden 2016 lopulta vuo-

den 2017 loppuun toteuttamalla koko konsernin kattavan IFRS 15 käyttöön-ottoprojektin. Projektissa tutkittiin liike-toimintasegmenteissä erilaiset myyntitapahtumatyyppit IFRS 15 mallin mukaisesti, tunnistettiin poikkeamat aiempaan tuloutuskäytäntöön sekä muutettiin käytännöt ja myyntisopimukset vastaamaan IFRS 15 vaatimuksia soveltuvin osin jo vuoden 2017 aikana. Projektin aikana henkilöstöä koulutettiin tunnistamaan uudet liiketoimintatyyppit ja soveltamaan uutta standardia niiden tulouttamisessa. Aspon tarkastusvaliokunta seurasi projektin etenemistä ja standardin käyttöön-ottoa koko vuoden ajan.

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Aspon liikevaihto koostuu pääosin seuraavista tulovirroista:

- Raaka-aineiden myynti muovi- ja kemianteollisuudelle
- Raaka-aineiden ja koneiden myynti leipomo- ja muulle elintarviketeollisuudelle
- Laivoilla tapahtuva kuljetuspalveluiden myynti energia- ja metalliteollisuudelle
- Työvälineiden ja sovellusten myynti liikkuvaan tietotyöhön sekä energiatehokkuutta lisäävien laitteiden ja sovellusten myynti

Uuden standardin vaikutus tuloutusperiaatteisiin:

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tavarakauppa, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustaloukselle mukaisesti. ESL Shippingiä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytävä palveluita, joista tuotot on kirjattu, kun palvelu on suoritettu. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan palvelujen suorittamisen myötä. Tuloutus perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päät-

tyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetkeen mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskestosta.

Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeiden tuloutusperiaatetta on sovellettu Leipurin-liiketoiminnan omaan konevalmistustoimintaan, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen. Tuloutusperiaate on kuvattu tarkemmin yleisissä tuloutusperiaatteissa.

Uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti yhteisön on kirjattava myyntituotto, kun se täyttää suoriteveloitteen luovuttamalla luvutun tavaran tai palvelun asiakkaalle. Konsernin myyntisopimukset koskevat pääosin tuotteen myyntiä asiakkaalle, ja niissä on tunnistettu olevan yksi suoritevelvoite. Transaktiohintaa on pääsääntöisesti kiinteä, mutta jossain tapauksissa vastike voi olla muuttuva. Tuloutus tapahtuu, kun tuote on luovutettu asiakkaalle tiettyä hetkenä. Standardin käyttöönotolla ei ole merkittävää vaikutusta tulouttamiseen verrattuna yhtiön aiempiin tulouttamiskäytäntöihin. Vähäisiä vaikutuksia joko tuloutusajankohtaan tai tuloutettavaan määrään on havaittu pienessä määrässä yksittäisiä liiketoimia, johtuen esimerkiksi poikkeuksellisista takuuajoista, yksittäisistä muuttuvista vastikkeista tai toimitustalouksien palausekkeiden ehdoista.

Seuraavissa taulukoissa esitetään konsernin liikevaihtoluvut 2017 eri liiketoimintasegmenteissä sellaisena kuin Aspo tulee ne raportoimaan IFRS 15-standardin mukaisesti. Koska standardin mukaisten tuloutusperiaatteiden soveltamisen muutosvaikutus olennaisuus huomioiden on vähäinen, ei vuoden 2017 lukuja ole ollut tarvetta muuttaa esitettäessä standardin käyttöönoton vaikutusta konsernin liikevaihtolukuihin.

LIIKEVAIHDON ERITTELYT IFRS 15 MUKAAN

LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN 2017

1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Yhteensä
Suomi	29 104	48 117	52 454	31 102	160 777
Skandinavia	15 818	847	33 912	66	50 643
Baltia	5 514	32 047	20 674	512	58 747
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	6 204	35 039	123 609	0	164 852
Muut maat	22 651	6 182	31 577	6 931	67 341
Yhteensä	79 291	122 232	262 226	38 611	502 360

LIIKEVAIHTO TULOUTUSAJANKOHDAN MUKAAN 2017

1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Yhteensä
Tuloutus yhtenä ajankohtana		114 629	261 316	38 411	414 356
Tuloutus ajan kuluessa	79 291	7 603	910	200	88 004
Yhteensä	79 291	122 232	262 226	38 611	502 360

LIIKEVAIHTO TUOTERYHMITTELYN MUKAAN 2017

1 000 €	
ESL Shipping	79 291
Raaka-aineet	103 223
Koneet	19 009
Leipurin	122 232
Muovit	150 690
Kemikaalit	111 536
Telko	262 226
Liikkuva tietotyö	17 630
Energiätehokkuuslaitteet	14 485
Muut	6 496
Kauko	38 611
Yhteensä	502 360

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9 muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä IAS 39:n vaatimuksia. Suojauslaskennan osalta on edelleen kolme suojauslaskentatyyppiä. Standardi sallii aiempaa useampien riskipositioiden ottamisen suojauslaskennan piiriin, ja siinä on yhtenäistetty suojauslaskennan periaatteita riskienhallinnan kanssa. Rahoitusvarojen arvostamisessa Aspo ottaa käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin ja soveltaa myyntisaamisiin yksinkertaistettua menetelmää segmenttikohtaisesti. Suojauslaskennassa konserni jatkaa aiemmin määritettyä suojauskäytäntöään. Standardin käyttöönoton ei arvioida vaikuttavan olennaisesti konsernin tilinpäätökseen.

Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset tuovat selvennyksiä osakeperusteisten liiketoimien luokitteluun ja arvostamiseen. Muutoksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tulkinta IFRIC 22 Ulkomaanrahan määräiset liiketoimet ja etukäteisvastike* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta täsmentää, että ulkomaanrahan määräiseen omaisuuserään, kuluun tai tuottoon liittyvän ennakkosuorituksen muuntamisen toteutumispäivä on päivä, jolloin yhteisö alun perin kirjaa ennakkosuorituksesta ennakkomaksun tai tuloennakon. Liiketoimen muodostuessa useista ennakkosuorituksesta, toteutumispäivä määritetään erikseen kullekin yksittäiselle suoritukselle. Tulkinta vastaa konsernin noudattamaa laatimisperiaatetta.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2019 tai myöhemmin seuraavat uudet standardit, muutokset ja tulkinnot:

IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla

tilikausilla). IFRS 16 julkaistiin tammi-kuussa 2016. Sen seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen, sillä operatiivisia ja rahoitusleasingsopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset. Vuokralle antajien soveltamaan kirjanpitoikäisyyteen ei tule merkittäviä muutoksia.

Konsernilla on tavanomaisia liiketoimintaan liittyviä vuokrasopimuksia, kuten toimisto- ja varastotiloihin sekä autoihin ja kuljetuskalustoon liittyviä sopimuksia. Myös osa toimistotekniikasta on vuokrattua. Aspo on aloittanut valmistautumisen uuden standardin käyttöönottoon keräämällä olennaiset tiedot nykyisistä vuokrasopimuksista koko konsernissa ja tutkinut niistä merkittävimmät IFRS 16 standardin kriteerein. Tarkemmin on tutkittu noin kaksikymmentä vuokrasopimusta ja arvioitu niiden perusteella standardin käyttöönoton vaikutus konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan. Analysoitujen sopimusten perusteella taseen loppusumma olisi noussut vuoden 2018 alun taseeseen verrattuna noin 20 miljoonalla eurolla. Standardin käyttöönotto tulee vaikuttamaan tuloslaskelman rakenteeseen, mutta sillä ei ole merkittävää vaikutusta tilikauden tulokseen. Vaikutusanalyysi tarkentuu vuoden 2018 aikana, kun konsernin kaikki vuokrasopimukset on luokiteltu ja arvioitu IFRS 16 kriteerein. Tämän hetkisen arvon mukaan standardilla tulee olemaan merkittävä vaikutus Aspon konserniti-linpäätökseen mukaan lukien liitetiedot tunnuslukuineen.

Alustavan arvon mukaan Aspo tulee ottamaan uuden standardin käyttöön yksinkertaistettua siirtymämenetelmää käyttäen 1.1.2019 alkaen. Tällöin vuokrasopimusten kertynyt vaikutus huomioidaan oikaisemalla siirtymähetkellä kertyneiden voittovarojen tai jonkun muun oman pääoman erän alkusaldon eikä vertailutietoja oikaista. Vuoden 2018 aikana tehdään myös päätös tarvittavasta ohjelmistoratkaisusta. Aspon tarkastusvaliokunta seuraa kokouksissaan

projektin etenemistä ja standardin käyttöönottoa.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus* (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää kirjanpitoikäisyyttä tilanteessa, jossa yhteisön verotuksellinen ratkaisu odottaa veroviranomaisen hyväksymistä. Tulkinalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2015–2017*. Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain.

* Kyseistä säännöstä ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1. Liikevaihto ja segmentti-informaatio

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko.

ESL Shipping huolehtii energia-alan ja teollisuuden raaka-aineiden merikuljetuksista ja niihin liittyvistä palveluista.

Leipurin palvelee leipomo- ja muuta elintarviketeollisuutta sekä kodin ulkopuolisen syömisen markkinoita toimittamalla raaka-aineita, tuotannossa tarvittavia koneita ja valmistuslinjoja suunnittelu- ja huoltopalveluineen sekä leivontaan liittyvää tietotaitoa.

Telko hankkii ja jakelee teollisuuden tarvitsemia muoviraaka-aineita ja kemikaaleja. Laaja asiakaspalvelu kattaa myös teknisen tuen ja tuotantoprosessien kehittämisen.

Kauko on erikoistunut vaativien työympäristöjen sovellus-, laite-, ja palvelukokonaisuuksiin liikkuvassa tietotyössä sekä energiatehokkuustekniikkaan.

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Segmenttirakenne vastaa konsernin organisaatorakennetta ja sisäistä tulos-

Konserni seuraa liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat ja muut maat. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan, ja niiden varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

LIKEVAIHTO

1 000 €	2017	2016
Tuotot tavaroiden myynnistä	411 839	378 847
Tuotot palveluista	82 918	75 073
Pitkäaikaishankkeista kirjatut tuotot	7 603	3 484
Yhteensä	502 360	457 404

Valmistusasteen mukaan tuloutettujen, mutta asiakkaille luovuttamatta olevien pitkäaikaishankkeiden osalta tuotoiksi tilikaudella kirjattu määrä

5 356 1 221

raportointia, jossa varojen ja velkojen arvostusperiaatteet ovat IFRS-standardien mukaiset. Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien liikevoittoon ja liikevaihtoon konsernin ulkopuolelta. Segmenttien arvioinnista ja resurssointipäätöksistä vastaa hallitus.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat perustellusti kohdistettavissa segmen-

teille. Segmenteille kohdistamattomat erät koostuvat tuloveroihin ja keskitettyyn rahoitukseen liittyvistä tulos- ja tase-eristä. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä kaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmenttien välillä ei ole merkittävää liikevaihtoa.

MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

1 000 €	Liikevaihto		Pitkäaikaiset varat*	
	2017	2016	2017	2016
Suomi	160 777	149 395	144 984	153 249
Skandinavia	50 643	47 528	4	8
Baltia	58 747	50 370	471	405
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	164 852	145 614	964	1 594
Muut maat	67 341	64 497	24 197	11 756
Yhteensä	502 360	457 404	170 620	167 012

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusvarat ja veroihin liittyvät erät.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2017

1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamat- tomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	79 291	122 232	262 226	38 611		502 360
Myynti toisille segmenteille			6	13		
Liikevaihto	79 291	122 232	262 232	38 624		502 360
Liikevoitto	13 499	3 133	10 817	-173	-4 140	23 136
Nettorahoituskulut						-2 082
Voitto ennen veroja						21 054
Tuloverot						-1 646
Tilikauden tulos						19 408
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	8 697	314	805	47	22	9 885
Aineettomien hyödykkeiden poistot	63	787	668	402	64	1 984
Segmentin varat	132 893	63 463	76 395	23 568	24 776	321 095
Segmentin velat	10 953	17 877	29 698	6 560	143 740	208 828
Investoinnit	16 811	477	539	123	42	17 992

2016

1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamat- tomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	71 407	112 719	240 334	32 944		457 404
Myynti toisille segmenteille			5	48		
Liikevaihto	71 407	112 719	240 339	32 992		457 404
Liikevoitto	12 643	2 001	10 103	-140	-4 216	20 391
Nettorahoituskulut						-3 045
Voitto ennen veroja						17 346
Tuloverot						-1 492
Tilikauden tulos						15 854
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	8 347	337	696	106	15	9 501
Aineettomien hyödykkeiden poistot	55	868	783	396	20	2 122
Segmentin varat	121 097	62 771	78 115	20 005	27 748	309 736
Segmentin velat	9 167	14 287	32 031	5 391	134 333	195 209
Investoinnit	5 042	253	1 379	16	187	6 877

2. Liiketoimintojen myynnit ja hankitut liiketoiminnat

LIIKETOIMINTAKAUPAT VUOSINA 2017 JA 2016

Tilikaudella 2017 Leipurin myi lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan MP Maustepalvelut Oy:lle. Myynnin vaikutus Leipurin-liiketoiminnan liikevaihtoon on noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Leipurin sai liiketoiminnan myynnistä 0,4 miljoonan euron myyntivoiton ja myytyyn liiketoimintaan kohdistui liikearvoa 0,6 miljoonaa euroa.

Lisäksi Kauko Oy myi osuutensa yhteisyrityksestä Roll Systems Oy yrityksen toiselle osakkaalle. Yhteisyrityksen toiminta liittyi Kaukon vuonna 2015 myymään Industrial-liiketoimintaan. Kaupan vaikutus konsernin tulokseen oli vähäinen.

Tilikaudella 2016 ei myyty liiketoimintoja.

Tilikausilla 2017 ja 2016 ei ostettu uusia liiketoimintoja.

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2017	2016
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	185	87
Vuokrat ja käyttökorvaukset	817	633
Myyntivoitot myydyistä liiketoiminnoista	352	
Leasingsopimuksiin liittyvä hyvitys	232	117
Muut tuotot	451	387
Yhteensä	2 037	1 224

4. Työsuhde-etuudet ja tietoa henkilöstöstä

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 909 (895) ja tilikauden aikana keskimäärin 877 (871). Toimihenkilöiden keskimäärä oli 604 (596) ja työntekijöiden 273 (275).

TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

1 000 €	2017	2016
Palkat	33 722	32 068
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	5 244	5 289
Osakepalkinta	928	524
Muut henkilösivukulut	1 660	2 082
Yhteensä*	41 554	39 963

* Kuluja pienentää Liikenne- ja viestintäministeriöltä saatu kauppa-alustuki, jonka mukaisesti ESL Shipping saa palautuksena merimiespalkkoihin liittyviä ennakonpidätyksiä ja henkilösivukuluja

4 661 5 158

Tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiri-osiossa.

HENKILÖSTÖ SEGMENTEITTÄIN TILIKAUDEN LOPUSSA

	2017	2016
ESL Shipping	235	226
Leipurin	315	322
Telko	288	280
Kauko	46	42
Muu toiminta	25	25
Yhteensä	909	895

HENKILÖSTÖ SEGMENTEITTÄIN KESKIMÄÄRIN TILIKAUDEN AIKANA

	2017	2016
ESL Shipping	230	225
Leipurin	305	314
Telko	269	267
Kauko	48	42
Muu toiminta	25	23
Yhteensä	877	871

HENKILÖSTÖ MAANTIETEELLISESTI TILIKAUDEN LOPUSSA

	2017	2016
Suomi	436	415
Skandinavia	20	19
Baltia	75	73
Venäjä, Ukraina + muut IVY-maat	327	338
Muut maat	51	50
Yhteensä	909	895

5. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 €	2017	2016
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	1 984	2 122
Rakennukset	310	325
Alukset	8 685	8 339
Koneet ja kalusto	860	808
Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	30	29
Yhteensä	11 869	11 623
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	11 869	11 623

6. Materiaalit ja palvelut

1 000 €	2017	2016
Ostot tilikauden aikana		
ESL Shipping	13 197	9 597
Leipurin	94 836	86 899
Telko	225 998	209 434
Kauko	34 003	28 707
Yhteensä	368 034	334 637
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 219	-6 453
Ulkopuolisilta ostetut palvelut		
Leipurin	4 003	2 965
Telko	3 228	3 198
Kauko	508	405
Yhteensä	7 739	6 568
Materiaalit ja palvelut yhteensä	370 554	334 752

7. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2017	2016
Vuokrat	7 742	7 404
ESL Shipping	30 158	26 989
Leipurin	6 814	6 777
Telko	8 109	6 471
Kauko	2 187	2 184
Muu toiminta	2 274	2 074
Yhteensä	57 284	51 899

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 €	2017	2016
Tilintarkastus	290	290
Veroneuvonta	55	60
Muut palvelut	138	80
Yhteensä	483	430

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy vuonna 2017 valuuttakurssieroja -0,9 miljoonaa euroa (-0,6). Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista tilikaudella kuluiksi kirjattuja muuttuvia vuokria 0,0 miljoonaa euroa (0,1).

1 000 €	2017	2016
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	1	1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1 137	723
Valuuttakurssivoitot	657	321
Myyntivoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista	196	
Rahoitustuotot yhteensä	1 991	1 045
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-3 208	-3 164
Valuuttakurssitappiot	-865	-926
Rahoituskulut yhteensä	-4 073	-4 090
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 082	-3 045

9. Tuloverot

LAAJAN TULOSLASKELMAN VEROT

1 000 €	2017	2016
Tilikauden verot	-2 283	-1 980
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	636	475
Verot edellisiltä tilikausilta	1	13
Yhteensä	-1 646	-1 492

LAAJAN TULOSLASKELMAN VEROKULUN JA KONSERNIN EMOYHTIÖN VEROKANNALLA 20 % LASKETTUJEN VEROJEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

1 000 €	2017	2016
Voitto ennen veroja	21 054	17 346
Verot emoyhtiön verokannalla laskettuna	-4 211	-3 469
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	255	308
Tonnistoverotuksen vaikutus	3 128	2 964
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset tappioista	-892	-1 163
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	191	6
Laskennallisten verosaamisten purku	-354	
Verot edellisiltä tilikausilta	1	13
Lähdeverot	-272	-124
Jaksotuserot, verovapaat ja vähennyskelvottomat erät	508	-27
Verot laajassa tuloslaskelmassa	-1 646	-1 492
Efektiivinen verokanta	8 %	9 %

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

1 000 €	2017	2016
Suojauslaskenta	192	-102

10. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Osakekohtaista tulosta laskettaessa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (ns. hybridilaina) tilikaudelle kuuluva korko ja preemiokulu verovaikutuksella oikaistuna. Laskettaessa aiempina vuosina laimennettua osakekohtaista tulosta osakkeiden keskimääräinen lukumäärä on oikaistu oman pääoman ehtoisen vaihtovelkakirjalainan ja johdon omistusyhtiön aiheuttamalla laimennusvaikutuksella. Vuosien 2016 ja 2017 lopussa laimennusvaikutusta ei ollut.

1 000 €	2017	2016
Laimentamaton		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto	19 408	15 854
Hybridilainan korko (verovaikutuksella oikaistuna)	-2 160	-819
Osakkeiden keskimäärä tilikaudella (1 000 kpl)	30 599	30 564
Osakekohtainen tulos, €	0,56	0,49
Laimennettu		
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,56	0,49

11. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ovat pääosin yritysbrändejä, joista on kerrottu liitetiedossa 12. Aineettomiin hyödykkeisiin on kirjattu myös ohjelmistoja ja niiden lisenssejä sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankittuja päämiessuhteita ja uutta teknologiaa.

2017	Muut		Ennakkomaksut	Yhteensä
1 000 €	Aineettomat oikeudet	aineettomat hyödykkeet	aineettomista hyödykkeistä	
Hankintameno 1.1.	9 343	17 291	6	26 640
Kurssiero	2	45		47
Lisäykset	59	374	118	551
Vähennykset	-1 518	-1 410	-6	-2 934
Hankintameno 31.12.	7 886	16 300	118	24 304
Kertyneet poistot 1.1.	-3 686	-13 518		-17 204
Kurssiero	-3	-47		-50
Vähennysten kertyneet poistot	1 518	1 410		2 928
Tilikauden poisto	-70	-1 914		-1 984
Kertyneet poistot 31.12.	-2 241	-14 069		-16 310
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 645	2 231	118	7 994

2016	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakko-maksut aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
1 000 €				
Hankintameno 1.1.	10 049	16 326	547	26 922
Kurssiero	-4	-49		-53
Lisäykset	27	490	6	523
Vähennykset	-729	-10	-13	-752
Siirrot erien välillä		534	-534	0
Hankintameno 31.12.	9 343	17 291	6	26 640
Kertyneet poistot 1.1.	-4 323	-11 546		-15 869
Kurssiero	4	46		50
Vähennysten kertyneet poistot	727	10		737
Tilikauden poisto	-94	-2 028		-2 122
Kertyneet poistot 31.12.	-3 686	-13 518		-17 204
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 657	3 773	6	9 436

AINEETTOMIIN HYÖDYKKEISIIN SISÄLTYVÄT RAHOITUSLEASING-SOPIMUKSILLA VUOKRALLE OTETUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Muut aineettomat hyödykkeet

1 000 €	2017	2016
Hankintameno 1.1.	4 614	3 610
Lisäykset	307	480
Siirrot erien välillä		534
Vähennykset	-1 341	-10
Hankintameno 31.12.	3 580	4 614
Kertyneet poistot 1.1.	-2 527	-1 731
Vähennysten kertyneet poistot	1 341	10
Tilikauden poisto	-848	-806
Kertyneet poistot 31.12.	-2 034	-2 527
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 546	2 087

12. Liikearvo

Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille liiketoiminnoittain sen mukaan, millä tasolla liikearvoa sisäisessä raportoinnissa seurataan. Jokainen yksikkö vastaa Aspon kutakin toimintasegmenttiä. Liikearvo jakaantuu segmenteille seuraavasti: ESL Shipping 0,8 miljoonaa euroa (0,8), Leipurin 26,7 miljoonaa euroa (27,3), Telko 5,0 miljoonaa euroa (5,0) ja Kauko 9,5 miljoonaa euroa (9,5).

Leipurin- ja Telko -segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat

on arvioitu rajoittamattomiksi. Niiden vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Brändit on testattu arvonalentumisen varalta eikä testien perusteella ole tarvetta arvonalennukselle.

ARVONALENTUMISTESTAUS

Arvonalentumislaskelmien kerrytettävissä olevat kassavirrat on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kassavirtaennusteet perustuvat hallituksen hyväksymiin

kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Testissä rahavirtoja koskevat arviot laaditaan viiden vuoden ajanjaksolle ja tämän jälkeen kassavirta on arvioitu tasaisella kasvuoletuksella. Terminaaliarvoina on käytetty 1 %:n (1 %) kasvuoletusta. Testien osoittama kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää jokaisessa segmentissä selvästi liikearvojen kirjanpitoarvon. Terminaaliarvon osuus vaihteli välillä 56–71 % kerrytettävissä olevasta rahamäärästä ja oli suurin Kauko-segmentissä. ESL Shippingin ja muun toiminnan liikearvot eivät ole merkittäviä kerrytettävissä olevaan rahamäärään verrattuna. Arvonalentumistestien mukaan arvonalentumista ei ole tapahtunut.

Liikevaihtoa arvioitaessa oletuksena on, että nykyinen liiketoiminta pystytään pitämään ja liikevaihto kasvaa hallitusti taloudellisissa suunnitelmissa arvioidulla nopeudella. Myyntikatteen muutoksen on arvioitu seuraavan liikevaihdon kasvua. Kustannusten on arvioitu nousevan hitaasti jatkuvan kulujen hallinnan ansiosta. Kiinteiden kustannusten odotetaan nousevan enintään inflaation verran.

Diskonttaus korko on määritetty kullekin segmentille keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Laskelmissa käytetty diskonttaus korko (WACC) oli 9,1–14,0 % verojen jälkeen.

ARVONALENTUMISTESTAUKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT JA HERKKYYSANALYYSI

Talouden hidas kasvu, muutokset valuutakursseissa ja toimintaympäristön voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat arvonalentumistestauksessa käytettyjen oletusten arviointia. Johto uskoo oletusten olevan asianmukaisia ja testattujen liiketoimintojen perusteiltaan kestäviä. Liiketoimintojen liikearvon arvonalentumisesta ei ole viitteitä, mutta arvonalentumistestauksen tulos riippuu jatkossakin tulevaisuuden ennustettujen kassavirtojen toteutumisesta. Olennainen negatiivinen muutos tulevissa kassavirroissa, korkotason merkittävä nousu tai pääomien korkea sitoutuminen saattavat aiheuttaa

LIIKEARVO

1 000 €	2017	2016
Hankintameno 1.1.	43 990	44 041
Vähennys	-598	
Kurssiero	-32	-51
Hankintameno 31.12.	43 360	43 990
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-1 347	-1 347
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-1 347	-1 347
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 013	42 643

LIIKEARVON KOHDISTAMINEN

1 000 €	2017	2016
ESL Shipping	790	790
Leipurin	26 683	27 281
Telko	5 000	5 032
Kauko	9 504	9 504
Muu toiminta	36	36
Yhteensä	42 013	42 643

BRÄNDIT

1 000 €	2017	2016
Leipurin	3 148	3 148
Telko	2 155	2 155
Yhteensä	5 303	5 303

liikearvon arvonalentumiskirjauksen. Johdon näkemyksen mukaan testauksessa käytetyt arviot tulevista kassavirroista ja pääomien sitoutumisesta ovat todennäköisiä.

Kullekin segmentille on tehty herkkyyksianalyysi muuttamalla testin perusetuksina käytettyjä arvoja yksi kerral-

laan alaspäin muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, mikä seurauksena segmentin tulevien vuosien kassavirrat muuttuvat heikommaksi eli kerrytettävissä olevat rahavirrat pienentyvät. Muutokset vaikutuksineen olivat seuraavat:

- WACC:ia nostettiin 20 %, vaikutus 18–19 % (18 %)

- Kannattavuutta (liikevoitto) alennettiin 10 %, vaikutus 9–12 % (6–12 %)

Herkkyyksianalyysien perusteella ei ole tarvetta arvonalennukselle.

13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2017					Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Keskeneräiset ja ennakkomaksut	Yhteensä
1 000 €	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset			
Hankintameno 1.1.	54	5 500	9 166	242 389	729	11 039	268 877
Kurssiero		-5	-201			-20	-226
Lisäykset		136	702	2 914		13 715	17 467
Vähennykset		-227	-1 628	-57 842		-470	-60 167
Siirrot erien välillä		931	-930		-1		0
Hankintameno 31.12.	54	6 335	7 109	187 461	728	24 264	225 951
Kertyneet poistot 1.1.		-2 756	-6 558	-145 954	-289		-155 557
Kurssiero		-1	110				109
Vähennysten kertyneet poistot		227	1 525	57 548			59 300
Siirtojen kertyneet poistot		-285	285				0
Tilikauden poisto		-310	-860	-8 685	-30		-9 885
Kertyneet poistot 31.12.		-3 125	-5 498	-97 091	-319		-106 033
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	3 210	1 611	90 370	409	24 264	119 918

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy ennakkomaksuja ESL Shippingin uusien LNG-käyttöisten alusten hankinnasta. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016–2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa saatiin vuonna 2016. Tämä pienentää alusten hankintaan liittyviä ennakkomaksuja. Tuen saannin edellytyksenä on sopimuksessa mainittujen aktiviteettien toteuttaminen ja niistä aiheutuneiden kustannusten hyväksyttävä dokumentointi.

2016							
1 000 €	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Alukset	Muut aineelliset käyttö- omaisuus- hyödykkeet	Keskeneräiset ja ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	54	5 500	8 120	238 676	721	9 396	262 467
Kurssiero			280			89	369
Lisäykset			941	3 713	1	1 641	6 296
Vähennykset			-238			-17	-255
Siirrot erien välillä			63		7	-70	0
Hankintameno 31.12.	54	5 500	9 166	242 389	729	11 039	268 877
Kertyneet poistot 1.1.		-2 431	-5 754	-137 615	-260		-146 060
Kurssiero			-159				-159
Vähennysten kertyneet poistot			163				163
Tilikauden poisto		-325	-808	-8 339	-29		-9 501
Kertyneet poistot 31.12.		-2 756	-6 558	-145 954	-289		-155 557
Kirjanpitoarvo 31.12.	54	2 744	2 608	96 435	440	11 039	113 320

AINEELLISIIN KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEISIIN SISÄLTYVÄT RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSILLA VUOKRALLE OTETUT AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Koneet ja kalusto

1 000 €	2017	2016
Hankintameno 1.1.	441	439
Lisäykset	52	2
Vähennykset	-185	
Hankintameno 31.12.	308	441
Kertyneet poistot 1.1.	-333	-244
Vähennysten kertyneet poistot	185	
Tilikauden poisto	-90	-89
Kertyneet poistot 31.12.	-238	-333
Kirjanpitoarvo 31.12.	70	108

14. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat listaamattomia osakkeita. Koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne on kirjattu hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

2017

1 000 €

Noteeraamattomat osakkeet

Hankintamenu 1.1.	172
Vähennykset	-2
Hankintamenu 31.12.	170
Kirjanpitoarvo 31.12.	170

2016

1 000 €

Noteeraamattomat osakkeet

Hankintamenu 1.1.	172
Hankintamenu 31.12.	172
Kirjanpitoarvo 31.12.	172

15. Pitkäaikaiset saamiset

1 000 €	2017	2016
Johdannaiset	4	1 248
Lainasaamiset	171	193
Siirtosaamiset	350	
Yhteensä	525	1 441

16. Osuudet yhteisyrityksissä

Kauko Oy:llä oli 50 %:n omistusosuus yhteisyritys Roll Systems Oy:stä. Kauko myi osuutensa yhteisyrityksestä toiselle osakkaalle vuonna 2017. Kaupalla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin laajaan

tuloslaskelmaan, sillä yhtiön ja sen tytäryhtiön tappiollisuuden vuoksi konsernin taseeseen ei sisältynyt yhdisteltyä osuutta kyseisestä yhteisyrityksestä.

17. Laskennalliset verot

Tonnistoverotukseen siirtymisen laskennallista verovelkaa huojennetaan valtion tukena vuosittain tonnistoverolain voimassaoloaikana, jos huojennukseen oikeuttavat edellytykset täyttyvät. Huojennuksen määrä vuonna 2017 oli 0,6 miljoonaa euroa ja 4,1 miljoonaa euroa vuosilta 2011–2016.

Taseeseen sisältyy 2,5 miljoonaa euroa (2,9) laskennallisia verosaamisia kotimaisista yhtiöistä, joiden tilikauden tulos vuosina 2012 tai 2013 on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu johdon tulosestimoisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä. Kotimaisten yhtiöiden muiden vuosien verotuksellisista 20,4 miljoonan euron tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näiden verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaika on 10 vuotta.

Konsernilla oli ulkomaisissa tytäryrityksissä 2,5 miljoonaa euroa (3,4) sellaisia käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Tappioiden vanhenemisaika vaihtelee maittain, osa tappioista vanhenee vuonna 2018 ja osalle ei ole määritetty vanhenemisaikaa tämänhetkisen lainsäädännön puitteissa. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa 1,5 miljoonaa euroa (1,4), sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

LASKENNALLISET VEROSAAMISET

1 000 €	2017	2016
Johdannaiset	160	125
Työsuhde-etuudet	30	11
Verosaaminen tappioista	2 728	3 025
Muut väliaikaiset erot	349	271
Yhteensä	3 267	3 432

LASKENNALLISET VEROVELAT

1 000 €	2017	2016
Poistoero	231	232
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	1 853	2 470
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 185	1 396
Johdannaiset		85
Muut väliaikaiset erot	31	60
Yhteensä	3 300	4 243

LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN MUUTOKSET

1 000 €	2017	2016
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	3 432	3 797
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	-297	-248
Työsuhde-etuudet	19	-24
Muut väliaikaiset erot	-12	-58
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	125	-35
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	3 267	3 432

LASKENNALLISTEN VEROVELKOJEN MUUTOKSET

1 000 €	2017	2016
Laskennalliset verovelat 1.1.	4 243	4 978
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Poistoero	-1	16
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	-617	-618
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-211	-245
Muut väliaikaiset erot	-47	45
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	-67	67
Laskennalliset verovelat 31.12.	3 300	4 243

18. Vaihto-omaisuus

Päätyneellä tilikaudella kirjattiin kuluksi 0,3 miljoonaa euroa (0,3), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

1 000 €	2017	2016
Aineet, tarvikkeet	1 615	1 272
Valmiit tuotteet	56 304	53 478
Muu vaihto-omaisuus	3 002	1 958
Yhteensä	60 921	56 708

19. Myynti- ja muut saamiset

Myyntisaamisiin ei sisälly merkittäviä luottotappioriskejä. Myyntisaamisista on kirjattu tilikaudella arvonalentumistappioita 0,9 miljoonaa euroa (0,4).

1 000 €	2017	2016
Myyntisaamiset	54 294	48 079
Saamiset pitkäaikaishankkeista*	1 215	887
Palautus liikenne- ja viestintäministeriöltä	2 357	2 615
Ennakkomaksut	2 168	2 651
Arvonlisäverosaaminen	640	983
Johdannaiset		443
Lainasaamiset	21	34
Muut siirtosaamiset	5 338	4 061
Yhteensä	66 033	59 753

*** Pitkäaikaishankkeiden yhdistellyt erät:**

Valmistusasteen mukaisia tuottoja vastaavat siirtosaamiset	5 356	1 221
Hankkeiden tilaajilta saadut ennakot	-4 141	-334
Saamiset pitkäaikaishankkeista	1 215	887

20. Rahavarat

1 000 €	2017	2016
Pankkitilit ja -talletukset	19 923	22 627

21. Oma pääoma

Aspo Oyj:n osakkeiden lukumäärä 31.12.2017 oli 30 975 524 ja osakepääoma 17,7 miljoonaa euroa.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponnikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökoukous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilaina on laina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja maksetut korot esitetään luonteensa mukai-

sesti omassa pääomassa. Hybridilainan velkakirjanhaltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia eikä laina laina osakkeenomistajien omistuksia.

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, käyvän arvon rahastosta, muuntoerosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta ja muista rahastoista sekä kertyneistä voitovaroista. Ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana liikkeelle laskettuun vaihtovelkakirjalainaan perustuvat osakemerkinnät. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimemomaisen päätöksen mukaan mer-

kitä osakepääomaan. Käyvän arvon rahasto sisältää suojauslaskennassa olevien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset ja myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostamisen käypään arvoon. Muut rahastot sisältää hybridi-instrumentit.

OSINGOT

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,43 euroa/osake vuodelta 2017, ja että osinko maksetaan kahdessa erässä: huhtikuussa 0,21 euroa/osake ja marraskuussa 0,22 euroa/osake. Vuodelta 2016 jaettiin osinkoa 0,42 euroa osakkeelta kahdessa erässä: huhtikuussa 0,21 euroa/osake ja marraskuussa 0,21 euroa/osake.

OMA PÄÄOMA 2017

1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi- instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2017	30 579	17 692	4 351	12 054	25 000	-2 341	56 756
Osakepalkinta	26					172	172
Muuntoerot				7			7
31.12.2017	30 605	17 692	4 351	12 061	25 000	-2 169	56 935
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet	370						
Osakkeiden kokonaismäärä	30 976						

OMA PÄÄOMA 2016

1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi- instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2016	30 496	17 692	4 351	11 929	20 000	-2 751	51 221
Osakepalkinta	84					410	410
Hybridi-instrumentti, liikkeeseenlasku					25 000		25 000
Hybridi-instrumentti, takaisinmaksu					-20 000		-20 000
Rahastosiiro				125			125
31.12.2016	30 579	17 692	4 351	12 054	25 000	-2 341	56 756
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet	396						
Osakkeiden kokonaismäärä	30 976						

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

KÄYVÄN ARVON RAHASTO

1 000 €	2017	2016
Rahavirran suojausrahasto	-2 569	936

22. Lainat

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022, ja se on kiinteäkorkoinen.

PITKÄAIKAISET LAINAT JA KÄYTETYT LUOTTOLIMIITIT

1 000 €	2017	2016
Lainat	89 747	94 056
Eläkelainat	5 714	7 143
Joukkovelkakirjalaina	10 934	10 922
Rahoitusleasingvelat	977	1 442
Käytetyt luottolimitit	2 145	3 077
Yhteensä	109 517	116 640

LYHYTAIKAISET LAINAT JA KÄYTETYT LUOTTOLIMIITIT

1 000 €	2017	2016
Lainat	23 309	4 642
Eläkelainat	1 429	1 429
Rahoitusleasingvelat	680	806
Käytetyt luottolimitit	1 684	1 917
Yhteensä	27 102	8 794

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

1 000 €	2017	2016
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	707	838
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa	1 000	1 477
Yhteensä	1 707	2 315
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	680	806
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa	977	1 442
Yhteensä	1 657	2 248
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	50	67

23. Ostovelat ja muut velat

PITKÄAIKAISET MUUT VELAT

1 000 €	2017	2016
Johdannaiset	122	368
Muut korottomat velat	400	
Yhteensä	522	368

OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 €	2017	2016
Ostovelat	37 161	39 209
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista	2 410	377
Saadut ennakot muilta	3 479	3 267
Palkka- ja sosiaalikulut	6 854	6 328
Työnantajatililykset	1 238	1 585
Korkojaksotus	1 640	2 150
Johdannaiset	1 939	258
Arvonlisäverovelka	3 844	4 366
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	566	190
Muut lyhytaikaiset velat	200	
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	7 486	6 390
Yhteensä	66 817	64 120

24. Eläkevelvoitteet

Konsernin lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernin eläkejärjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina järjestelyinä.

LAAJAAN TULOSLASKELMAAN KIRJATUT ELÄKEKULUT

1 000 €	2017	2016
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	5 244	5 289

25. Varaukset

Kirjatut varaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Takuuvaraukset liittyvät pääosin konsernin tuotetakuisiin, vuokravaraukset toimitilojen edelleenvuokrauksesta syntyvään tappioon, sopimuskorvaukset vanhaan projektitoimitukseen liittyvään korvaukseen ja eläkevaraukset konsernin myöntämien suorien eläkkeiden vastuisiin. Verovaraukset perustuvat mahdolliseen lisäkuluun keskeneräisenä olevista veroselvityksistä.

1 000 €	Takuu- ja huolto-varaukset	Vuokra-varaukset	Sopimus-korvaukset	Eläke-varaukset	Vero-varaukset	Yhteensä
31.12.2016	266	216		5	21	508
Varausten lisäys	139	80	489			708
31.12.2017	405	296	489	5	21	1 216

26. Rahoitusriskit ja rahoitusriskien hallinta

26.1 RAHOITUKSEN RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISAATIO

Aspo-konsernin rahoituksen riskienhallinnan tehtävänä on liiketoiminnan katteen ja kassavirtojen suojaaminen sekä varainhankinnan ja likviditeetin tehokas hallinta. Konsernin pyrkimyksenä on kehittää tuloksen ja tulevien kassavirtojen sekä pääomarakenteen ennakoitavuutta ja sopeuttaa liiketoimintoja jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Rahoituksen riskienhallinta pohjautuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, joka määrittelee Aspo-konsernin pääperiaatteet rahoitusriskien hallinnalle. Rahoituspolitiikassa määritellään riskienhallinnan yleiset tavoitteet, konsernin emoyhtiön ja liiketoimintayksiköiden väliset suhteet, vastuun jakautuminen sekä riskienhallintaan liittyvät raportointivaatimukset.

Rahoituspolitiikassa määritellään lisäksi valuuttariskin, korkoriskin sekä maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskin hallintaan liittyvät operatiiviset toimintaperiaatteet.

Aspon toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin rahoitusjohtajan kanssa rahoituksen riskienhallinnan toimeenpanosta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on tunnistaa omat rahoitusriskinsä ja hallita niitä yhdessä emoyhtiön kanssa konsernin rahoituspolitiikan ja emoyhtiön tarkempien ohjeiden mukaisesti.

26.2 MARKKINARISKIT Valuuttariski

Aspo-konsernilla on yhtiöitä ja edustustoja 17 maassa, ja toiminta tapahtuu 12 eri valuutassa. Konsernin valuuttariski muodostuu valuuttamääräisistä sisäisistä sekä ulkoisista saamisista ja veloista, ennustetuista valuuttavirroista, johdannaissopimuksista sekä tuloksen ja pääomien translaatoriskistä. Aspo-konsernin tavoitteena on vähentää epävarmuutta tuloksen, kassavirtojen ja taseerien vaihtelussa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla valuuttariski muodostuu pääsääntöisesti silloin, kun yksikkö myy tuotteita ja palveluita sen kotivaluutalla, mutta kustannukset toteutuvat vieraassa valuutassa.

KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA VALUUTOITTAIN

1 000 €	2017	2016
EUR	132 790	120 441
USD	2 145	3 077
Muut	1 684	1 917
Yhteensä	136 619	125 435

MYYNTISAAMISET VALUUTOITTAIN

1 000 €	2017	2016
EUR	38 202	28 610
SEK	1 296	1 108
DKK	1 178	1 075
PLN	670	873
RUB	4 137	9 576
UAH	3 742	3 638
USD	4 218	1 351
Muut	851	1 848
Yhteensä	54 294	48 079

OSTOVELAT JA SAADUT ENNAKKOMAKSUT VALUUTOITTAIN

1 000 €	2017	2016
EUR	35 921	35 733
SEK	727	722
DKK	387	181
PLN	239	300
RUB	1 429	1 028
UAH	128	642
USD	3 784	3 234
Muut	435	1 103
Yhteensä	43 050	42 943

Aspon strategian mukaisesti Telkon ja Leipurin liikevaihdosta yhä merkittävämpi osa tulee Venäjältä. Lisäksi Telkon liikevaihdosta suuri osa tulee Ukrainasta. Aspon suurimmat valuuttariskit koskevat Venäjän ruplaa. Telko- ja Leipurin -segmenttien Venäjällä syntyvä liikevaihto ja tulos euromääräisenä laskee Venäjän ruplan heikentyessä euroa vastaan. Vuonna 2017 Venäjän rupla vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna ensimmäisen vuosi-

puoliskon aikana ja säilyi vakaana toisen vuosipuoliskon aikana. Venäjän ruplan muutokset suhteessa euroon eivät vaikuttaneet merkittävästi vuoden 2017 euromääräiseen liikevaihtoon ja tulokseen.

ESL Shippingin valuuttariskit liittyvät pääsääntöisesti dollarimääräisiin investointeihin. Vuonna 2017 varustamolla oli käynnissä merkittävä investointiohjelma kahden uuden aluksen rakennuttamiseksi. Investoinnin kokonaisarvo on

noin 60 miljoonaa euroa, ja sen kassavirrat jakaantuvat vuosille 2015–2018. Osa sopimuksen tulevista kassavirroista on dollarimääräisiä, ja ne on suojattu kokonaan valuuttatermiinisopimuksin. Valuuttatermiinisopimukset ovat suojauslaskennan alaisia.

Tilinpäätöshetkellä Aspo-konsernin valuutta-asema koostui pääosin sisäisistä ja ulkoisista korottomista ja korollisista valuuttamääräisistä saamisista ja veloista.

Korollinen vieras pääoma on pääosin euromääräistä.

Suurin osa Aspo-konsernin myyntisaamisista on euroissa. USD-määräiset saatavat ovat toiseksi suurin erä. Koska Telkon ja Leipurin-liiketoiminnasta merkittävä osuus tulee Venäjältä, ovat ruplamääräiset myyntisaamiset tältä markkina-alueelta merkittävä erä.

Aspo-konserni on tehnyt sijoituksia ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Lisäksi ulkomaisten tytäryhtiöiden oma pääoma kasvaa kannattavan liiketoiminnan tuloksena. Konsernin ulkomaisten tytäryhtiöiden oma pääoma oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 29,4 miljoonaa euroa (33,4). Valuuttamäärältään suurimpana sijoituksena olivat ruplamääräiset sijoitukset Venäjällä toimiviin tytäryhtiöihin, 16,2 miljoonaa euroa (19,2). Merkittävästä ruplamääräisestä oman pääoman osuudesta huolimatta konserni katsoo hajautuksen olevan riittävällä tasolla, eikä ole katsonut aiheelliseksi suojata ulkomaisten tytäryhtiöiden omaan pääomaan liittyvää translaatiopositiota. Taulukossa on esitetty konsernin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta valuutoittain.

Lisäksi Telko-segmenttiin kuuluvat konsernin sisäiset pitkäaikaiset lainasaamiset Telkon valkovenäläiseltä, ukrainalaiselta ja kazakstanilaiselta tytäryhtiöiltä on luokiteltu pitkäaikaisiksi nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön.

Korkoriski

Aspo-konserni käyttää toimintansa rahoittamisessa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja, joista korkotason muutosten vaikutuksena Aspo-konsernin kassavirtaan ja tulokseen aiheutuu korkoriski. Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi Aspo-konserni käyttää korkojohdannaisia pienentääkseen mahdollisen lyhyiden markkinakorkojen nousun aiheuttamaa tulevien kassavirtojen kasvua. Konsernin korollinen velka 31.12.2017 oli 136,6 miljoonaa euroa (125,4) ja rahavarat 19,9

miljoonaa euroa (22,6). Aspo-konsernin luottosalkkua tarkastellaan keskikoron, korkosidonnaisuusajan, keskimaturiteetin, sekä kiinteäkorkoisen ja vaihtuvakorkoisen velan suhteen. Tilinpäätöshetkellä korollisten velkojen keskikorko oli 1,8 % (1,8), korkosidonnaisuusaika 1,9 vuotta (2,1), keskimaturiteetti 3,4 vuotta (4,2) ja kiinteäkorkoisen velan osuus 47 % (42). Vuonna 2017 korollisten lainojen keskimaturiteetti sekä korkosidonnaisuusaika lyhenivät ja kiinteäkorkoisen velan osuus kasvoi.

Herkkyys markkinariskeille

Aspo-konserni altistuu korko- ja valuutariskeille taseeseen tilinpäätöshetkellä sisältyvien rahoitusinstrumenttien eli rahoitusvarojen ja -velkojen, mukaan lukien johdannaisopimukset, kautta. Valuuttapositio vaihtelee tilikauden aikana, joten tilinpäätöshetkellä taseeseen sisältyvä positio ei välttämättä kerro tilikauden tilannetta. Herkkyysanalyysissä ei ole otettu huomioon tilikauden aikana tapahtuneiden valuuttamääräisten myyntien ja ostojen tuloslaskelmavaikutusta,

mikäli niitä ei ole suojattu johdannaisilla.

Herkkyysanalyysin avulla arvioidaan markkinoiden kehityksen vaikutusta arvostuksiin. Laivainvestointeihin liittyen Yhdysvaltain dollari on merkittävä valuuttariskin lähde. Näihin liittyvät rahavirrat on suojattu valuuttatermiinein. Venäjän ruplan kurssin vaihtelu euroon nähden on konsernille merkittävin valuuttakurssiriskijä aiheuttava tekijä.

Euron ja Venäjän ruplan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuva herkkyyslaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- valuuttakurssin muutos on +/- 30 prosenttia
- positio sisältää kotivaluuttanaan euroa käyttävien yhtiöiden ruplamääräiset sekä Venäjällä toimivien tytäryhtiöiden euromääräiset rahoitusvarat ja -velat eli myyntisaamiset ja muut saamiset, lainat ja käytetyt luottolimiitit, ostovelat ja muut velat sekä rahavarat tilinpäätöshetkellä
- positiossa ei ole otettu huomioon tulevia kassavirtoja

SIJOITUKSET ULKOMAIISIIN TYTÄRYHTYKSIIN

1 000 €	Oma pääoma 2017	Oma pääoma 2016
SEK	-984	-1 487
DKK	6 162	5 974
RUB	16 170	19 246
NOK	-100	44
UAH	175	1 112
PLN	1 787	1 690
BYN	-837	-826
CNY	430	-1 587
KZT	-433	-353
AZN	26	-19
IRR	-91	
EUR	7 054	9 642
Yhteensä	29 359	33 436

RAHAVARAT SEKÄ KÄYTTÄMÄTTÖMÄT SITOVAT VALMIUSLUOTTOLIMIITIT

1 000 €	2017	2016
Rahavarat	19 923	22 627
Valmiusluottolimiitit	40 000	40 000
Yhteensä	59 923	62 627

Korkotason muutoksesta johtuvassa herkkyytlaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:

- korkotason muutos on 1 prosenttiyksikkö
- positio sisältää vaihtuvakorkoiset korolliset rahoitusvelat ja -saamiset
- laskelma perustuu tilinpäätöshetken tasearvoihin eikä tilikauden aikana tapahtuneita pääomien muutoksia ole huomioitu.

Herkkyytlaskelmissa tuloslaskelman vaikutukset on arvioitu tuloksena ennen veroja.

Oman pääoman herkkyytvaikutuksessa on valuuttariskin osalta huomioitu tytäryhtiön sijoitettuna oleva pääoma.

Lisäksi markkinariskit vaikuttavat Aspokonserniin myös muiden erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Öljyn hinta vaikuttaa kuljetuskustannusten kautta Aspokonsernin tulokseen. Tältä riskiltä konserni on suojautunut sopimusehtojen avulla. Myös kemikaalien ja elintarvikkeiden raaka-aineiden hintojen vaihtelut vaikuttavat konsernin tulokseen.

Suojauslaskenta

ESL Shippingin laivainvestointiin liittyvät tulevaisuudessa tapahtuvat USD-määräiset kassavirrat on suojattu valuuttatermiinein. Valuuttatermiinien pääomamäärä on yhteensä noin 31 miljoonaa dollaria. Valuuttatermiinit ovat suojauslaskennan alaisia, ja niiden arvostuseroista tehokas osuus kirjataan Aspokonsernin oman pääoman käyvän arvon suojausrastoon. Valuuttatermiinien käyvän arvon muutosten tehokas osuus -2,4 miljoonaa euroa (1,3) on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin, ja valuuttatermiinien korkosuus on kirjattu laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Aspo Oyj:n vuonna 2011 nostaman ja 2015 erääntyneen velkakirjalainan vaihtuva korko oli suojattu koronvaihtosopimuksella koko lainasopimuksen voimassaoloajan. Kyseinen koronvaihtosopimus oli suojauslaskennan alainen, ja sen arvostuserot kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin. Suojattavan lainan ja suojaavan instrumentin välinen suojaussuhde oli tehokas. Kyseinen 2015 erääntynyt velkakirjalaina uudistettiin vastaavan suuruisena, ja uudistetun velkakirjalainan vaihtuvan koron suojausta jatkettiin koronvaihtosopimuksella, mutta suojauslaskenta lopetettiin uudistuksen yhtey-

VALUUTTA- JA KORKORISKIN HERKKYYSANALYYSI

1 000 €	2017		2016	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
Valuuttariski				
+ 30 % euron vahvistuminen RUB:a vastaan	197	-3 731	-1 473	-4 441
- 30 % euron heikkeneminen RUB:a vastaan	-365	6 930	2 735	8 248
Korkoriski				
+100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	-738		-738	
-100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	734		739	

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

1 000 €	2017	2016
Erääntymättömät	41 802	34 438
1–30 päivää erääntyneet	8 399	7 722
31–60 päivää erääntyneet	1 798	2 604
61–90 päivää erääntyneet	1 192	1 219
Yli 90 päivää erääntyneet	1 103	2 096
Yhteensä	54 294	48 079

dessä osittaisen tehottomuuden myötä, ja siitä alkaen arvostuserot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Oman pääoman käyvän arvon rahastoon vuoteen 2015 mennessä kertynyt tappio oli 0,6 miljoonaa euroa ja se kirjataan tulokseen alkupe räisen edelleen toteutuvaksi ennakoitun transaktion mukaisesti vuoteen 2019 mennessä. Kyseisen korkojohdannaisen käypä arvo 31.12.2017 oli -0,4 miljoonaa euroa (-0,6). Muiden suojauslaskennassa olevien koronvaihtosopimusten käypä arvo 31.12.2017 oli 0,0 miljoonaa euroa ja niiden käyvän arvon muutosten tehokas osuus 0,0 miljoonaa euroa on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot sekä tehoton osuus rahoituseriin.

26.3 MAKSUVALMIUS- JA JÄLLEENRAHOITUSRISKI

Aspokonsernin tavoitteena on varmistaa toiminnan riittävä rahoitus kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa. Rahoituspolitiikan mukaisesti rahoituslähteet hajautetaan riittävän monen

vastapuolen kesken ja useisiin eri lainainstrumentteihin. Sitovien rahoitus sopimusten riittävä määrä ja riittävän pitkät maturiteetit varmistavat Aspokonsernin nykyiset ja lähitulevaisuuden rahoitustarpeet.

Aspokonsernin merkittävimmät rahoitustarpeet vuonna 2017 liittyivät ESL Shippingin alusinvestointeihin. Uudisrakennusten rahoittamiseksi ESL Shipping on allekirjoittanut 50 miljoonan euron laivarahotussopimukset. Vuonna 2017 ESL Shipping maksoi noin 12 miljoonan euron maksut liittyen alusinvestointeihin. Telko-, Leipurin- ja Kauko-liiketoimintojen pääasiallinen rahoituslähde on niiden liiketoiminnan rahavirta. Maksuvalmius varmistetaan rahavaroilla, yritystodistusten liikkeenlaskulla sekä sitovilla tililimiiteillä ja valittujen yhteistyöpankkien myöntämällä valmiusluottolimiiteillä.

Konsernin rahavarat olivat tilikauden 2017 päättyessä 19,9 miljoonaa euroa (22,6). Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä 80 miljoonan euron kotimainen yritysto-

MATURITEETTIANALYYSI 2017

1 000 €	Tasearvo 31.12.2017	Rahavirta 2018	2019	2020	2021	2022-
Lainat	-131 133	-26 940	-22 027	-35 921	-19 275	-34 672
Luottolimitit	-3 829	-1 684	-2 145			
Muut velat	-400		-200	-200		
Rahoitusleasingvelat	-1 657	-707	-467	-302	-217	-14
Ostovelat ja muut velat	-44 083	-44 083				
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-54	-17			
Saatavat rahavirrat				21	42	12
Ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-260	-122			
Valuuttatermiinit						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-26 999				
Saatavat rahavirrat		25 320				

MATURITEETTIANALYYSI 2016

1 000 €	Tasearvo 31.12.2016	Rahavirta 2017	2018	2019	2020	2021-
Lainat	-118 192	-8 170	-22 699	-21 769	-35 684	-38 410
Luottolimitit	-4 994	-1 917	-3 077			
Rahoitusleasingvelat	-2 248	-838	-653	-413	-248	-163
Ostovelat ja muut velat	-47 310	-47 310				
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimukset						
Ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-258	-249	-119		
Valuuttatermiinit						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-9 163	-26 999			
Saatavat rahavirrat		9 606	28 247			

distusohjelma, josta oli käytössä 4 miljoonaa euroa. Aspoo Oy:llä oli tilinpäätöshetkellä lisäksi valittujen yhteistyöpankkien kanssa sovittuja valmiusluottolimittejä yhteensä 40 miljoonaa euroa, jotka olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. Tilikaudella Aspoo Oy allekirjoitti 20 miljoonan euron valmiusluottolimitisopimuksen, jolla korvattiin vastaavan suuruinen erääntyvä sopimus.

Merkittäviin rahoitussopimuksiin liittyvät rahoituskovenantit eivät rikkoutuneet tilikauden aikana.

26.4 LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKI

Konsernilla on myyntisaamisista syntynyttä luottoriskiä. Telko- ja Leipurin-segmenteillä on kansainvälinen ja erittäin hajautunut asiakaskunta eikä merkittäviä asiakasriskikeskittymiä ole. ESL

Shippingin myyntisaamiset liittyvät pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin luottokelpoisten yritysten kanssa. Sen myyntisaamisten kiertonopeus on korkea. Kaikki segmentit suojaautuvat luottoriskeiltä käyttämällä tarvittaessa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin.

Aspoo-konsernin tavoitteena on pitää rahavarat pieninä. Vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnet-

RAHOITUSVARAT JA -VELAT 2017

1 000 €	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin	Muut rahoitusvelat	Suojauslaskennassa olevat laajan tuloksen muihin eriin kirjattavat johdannaiset	Ei suojauslaskennassa olevat tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset	Kirjanpito-arvot
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytävissä olevat rahoitusvarat		170				170
Pitkäaikaiset saamiset				4		4
Yhteensä		170		4		174
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset saamiset*	171					171
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset*	54 955					54 955
Rahavarat	19 923					19 923
Yhteensä	75 049					75 049
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Muut pitkäaikaiset velat					122	122
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Ostovelat ja muut velat				1 679	260	1 939
Yhteensä				1 679	382	2 061
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			109 517			109 517
Muut velat			400			400
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			27 102			27 102
Ostovelat ja muut velat*			44 083			44 083
Yhteensä			181 102			181 102

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

tuja ja vakavaraisia koti- ja ulkomaisia pankkeja. Ylijäämäkassavaroja on mahdollista sijoittaa pankkitalletuksiin tai lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin. Johdannaisopimuksiin perustuva vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia kotimaisia pankkeja.

26.5 PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin tavoitteena on pääomarakenne, jonka avulla Aspo-konserni varmistaa liiketoiminnan lyhyen ja pitkän aikavälin toimintaedellytykset sekä riittävän pääoman tuoton.

Merkittävimmät pääomarakenteeseen vaikuttavat tekijät ovat mahdolliset rakennejärjestelyt, Aspo Oyj:n osin-kopolitiikka, ESL Shippingin alusinvest-

toinnit sekä tytäryhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan pääsääntöisesti omavaraisuusasteen ja nettovelkaantumisasteen kautta. Omavaraisuusaste 31.12.2017 oli 35,6 % (37,4) ja nettovelkaantumisaste 103,9 % (89,8). Tilikaudella 2017 Aspo-konsernin pääomarakenne säilyi lähes ennallaan.

RAHOITUSVARAT JA -VELAT 2016

1 000 €	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin	Muut rahoitusvelat	Suojauslaskennassa olevat laajan tuloksen muihin eriin kirjattavat johdannaiset	Ei suojauslaskennassa olevat tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset	Kirjanpitoarvot
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytävissä olevat rahoitusvarat		172				172
Pitkäaikaiset saamiset				1 248		1 248
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset				443		443
Yhteensä		172		1 691		1 863
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Pitkäaikaiset saamiset*	193					193
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myynti- ja muut saamiset*	49 096					49 096
Rahavarat	22 627					22 627
Yhteensä	71 916					71 916
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Muut pitkäaikaiset velat					368	368
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Ostovelat ja muut velat					258	258
Yhteensä					626	626
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat						
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimitit			116 640			116 640
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja käytetyt luottolimitit			8 794			8 794
Ostovelat ja muut velat*			47 310			47 310
Yhteensä			172 744			172 744

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

Laatimisperiaatteissa on kuvattu, kuinka konserni luokittelee rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämismenetelmät käyvän arvon hierarkian eri tasoilla. Konsernin johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia ja valuuttatermiinejä, ja ne kuuluvat käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät hierarkiatasolle 3.

Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat ja -velat kuuluvat hierarkiatasolle 2. Niiden käyvät arvot eivät poikkea olenaisesti kirjanpitoarvosta. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla tulevia rahavirtoja ja huomioiden Aspon luottomarginaalin.

27. Johdannaissopimukset

1 000 €	2017		2016	
	Nimellis-arvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis-arvot	Käyvät nettoarvot
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit	-26 999	-1 679	-36 162	1 691
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	30 385	-378	15 000	-626
Yhteensä		-2 057		1 065

28. Ehdolliset velat, varat ja muut sitoumukset

VAKUUDET JA VASTUUT

Aspo ja eräät sen tytäryhtiöt tekevät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia sopimuksia, joiden perusteella näiden tytäryhtiöiden puolesta tarjotaan takauksia kolmansille osapuolille. Näitä sopimuksia tehdään ensisijaisesti konserniyhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi, ja niillä helpotetaan riittävän rahoituksen saatavuutta.

HYBRIDI-INSTRUMENTTI

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponnikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta.

ENNALLISTAMISVELVOITE

Aspo-konserniin kuuluvalla yhtiöllä Rauma Terminal Services Oy:llä on Rauman kaupungilta vuokraamiensa maa-alueiden osalta velvoite saattaa maa-alueet vuokrausta edeltävään tilaan. Veloitteen laajuus pitää sisällään yhtiön rakentamien rakennusten purkamisen perustuksineen ja alueen tasoittamisen purkualueen osalta. Tarkasteluun sisältyvät myös normaalit ympäristövastuut, joista ei yhtiön nykyisen käsityksen mukaan synny kustannuksia. Alueen vuokrasopimukset ovat pitkäaikaisia eikä Rauman kaupunki ole ilmaissut aietta muuttaa alueen käyttötarkoitusta, joten tilinpäätöksessä velvoite on käsitelty ehdollisena velkana, eikä siitä ole sisällytetty laajaan tuloslaskelmaan tai taseeseen erillisiä kirjauksia.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin kärjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen

OMIEN VELKOJEN VAKUUDEKSI

1 000 €	2017	2016
Annetut kiinnitykset	104 454	104 454
Takaukset	27 593	40 316
Muut vastuusitoumukset*	36 670	38 063
Yhteensä	168 717	182 833

MUUT VUOKRAVASTUUT

1 000 €	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa	10 754	7 255
Yli vuosi ja enintään viisi vuotta	10 649	14 339
Myöhemmin erääntyvät	120	
Yhteensä	21 523	21 594

* Muut vastuusitoumukset liittyvät lähinnä uusien alusten tilaussopimuksiin.

valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylä-maksuja. Helsingin kärjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti kärjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin kärjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Väylämaksupalautuksen määrää ei ole sisällytetty tilinpäätökseen, joten hakemuksen hylkäämisellä ei ole vaikutusta jo raportoituhiin tilinpäätöslukuihin.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa

vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuaikaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutusta ei ole sisällytetty tilinpäätökseen vaan se tullaan käsittelemään sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko on aloittanut hallinto-oikeusprosessin koskien Tullin määräämää veronkorotusta, joka liittyy Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin. Telko pitää Tullin määräämiä maksuja perusteettomina. Maksujen määrä 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu kuluksi vuonna 2015.

Kauko on haastanut keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuolto- sektorille toimitettavan tietotekniikan yksi-

köissä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Tilikauden päättymisen jälkeen helmikuussa 2018 käräjäoikeus on päättänyt kanteen vastaajien hyväksi. Päätös ei ole vielä lainvoimainen. Päätöksellä ei ole vaikutusta Aspo-konsernin tulokseen.

Aspo-konsernin yhtiöitä on osapuolina joissakin normaaliin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja riita-asioissa. Näiden oikeudenkäyntien ja riita-asioiden taloudellista vaikutusta ei voida varmuudella ennustaa, mutta Aspo-konserni uskoo tällä hetkellä käytössä olevan tiedon perusteella ja ottaen huomioon olemassa

olevan vakuutusturvan ja tehdyt varaukset, ettei näillä ole olennaista haitallista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

29. Lähipiiri

Aspo-konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryritykset on esitetty oheisessa taulukossa. Lähipiiriin kuuluneet yhteisyritykset on esitetty liitetiedossa 16. Lähipiiriin luetaan myös johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt.

Tiedot hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenistä löytyvät Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017 -julkaisun hallinnointi-osiosta.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

Osakepohjainen

kannustinjärjestelmä 2015–2017

Aspo Oyj:n hallitus päätti 11.2.2015 kokouksessaan noin 30 henkilön osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden tavoitteet yhtiön arvonnostamiseksi sekä sitouttaa henkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden pitkäjänteiseen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Ohjelmaan osallistuminen ja palkkion saaminen kultakin ansaintajaksolta edellyttää, että henkilö hankkii tai omistaa Aspo Oyj:n osakkeita hallituksen ennalta päättämän määrän.

Aspon hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa sekä henkilöt, joille osallistumismahdollisuutta tarjotaan. Palkkio maksetaan osittain Aspo Oyj:n osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta henkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimosuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei makseta.

KONSERNIYRITYKSET

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus, %
Aspo Oyj, emoyhtiö	Suomi	
Aspo Palvelut Oy	Suomi	100,00
Oy Bomanship Ab	Suomi	100,00
Bomanship Europe Unipessoal Lda	Portugali	100,00
ESL Shipping Oy	Suomi	100,00
Kauko GmbH	Saksa	100,00
Kauko Oy	Suomi	100,00
LeiConcept Oy	Suomi	100,00
OOO Leipurien Tukku	Venäjä	100,00
Leipurien Tukku Oy	Suomi	100,00
Leipurin Oyj	Suomi	100,00
FLLC Leipurin	Valko-Venäjä	100,00
LLC Leipurin	Ukraina	100,00
SIA Leipurin	Latvia	100,00
TOO Leipurin	Kazakstan	100,00
UAB Leipurin	Liettua	100,00
Leipurin Estonia AS	Viro	100,00
Leipurin Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
OOO NPK Leipurin	Venäjä	100,00
Rauma Terminal Services Oy	Suomi	100,00
Suhi-Suomalainen Hiili Oy	Suomi	100,00
Telko Oy	Suomi	100,00
FLLC Telko	Valko-Venäjä	100,00
LLC Telko	Ukraina	100,00
OOO Telko	Venäjä	100,00
Telko UAB	Liettua	100,00
Telko Caucasus LLC	Azerbaidzan	100,00
LLC Telko Central Asia	Kazakstan	100,00
Telko Estonia OÜ	Viro	100,00
Telko Denmark A/S	Tanska	100,00
Telko Latvia SIA	Latvia	100,00
Telko Middle East Co.	Iran	100,00
Telko Norway AS	Norja	100,00
Telko-Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
Telko Shanghai Ltd.	Kiina	100,00
Telko Sweden AB	Ruotsi	100,00
OOO Telko Terminal	Venäjä	100,00
Oy Troili Ab	Suomi	100,00
Vulganus Oy	Suomi	100,00

Ansaintajaksoilta saatuja osakkeita ei myöskään saa luovuttaa sitouttamisjakson aikana, joka päättyy kahden vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Mikäli henkilön työ- tai toimisuhte päättyy sitouttamisjakson aikana, hänen on palautettava palkkiona annetut osakkeet yhtiölle vastikkeetta.

Ansaintajakson 2015 palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2015 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2016 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 88 970 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Kannustinjärjestelmien sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuonna 2016 yhteensä 5 275 kpl osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita.

Ansaintajakson 2016 palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2016 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2017 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 25 740 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Ansaintajaksolta 2017 päätetyn palkkion kriteerinä oli Aspo-konsernin osakekohtainen tulos-tunnusluku (EPS). Tilinpäätöshetkellä arvioitu ansaintajakson osakeperusteinen palkitsemiskulu oli kokonaisuudessaan 1,1 miljoonaa euroa, joka jaksotetaan vuosille 2017–2019 osakeomistusohjelman sääntöihin perustuen.

Hallitus päätti 15.2.2018 ansaintajakson 2017 palkkion määräksi 70 525 osaketta ja enintään osakkeiden arvoa vastaavan määrän rahaa verojen kattamiseen eli noin 70 500 osakkeen arvoa vastaava määrä.

Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2015–2017 perusteella myönnettiin yhteensä 185 235 osaketta sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen. Maksettavien palkkioiden arvioitu määrä vuosien 2015–2017 ohjelmasta päätettäessä vastasi yhteensä enintään noin 900 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN VAIKUTUS TILIKAUDELLE

	2017	2016
Tilikaudella työsuhte-etuutena kirjattu kulu	928	524
Rahaosuutta vastaava vieraan pääoman määrä taseessa	566	190

OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINJÄRJESTELMÄ

	Myöntämispäivä	Luovutus-päivä	Palkkion osake-määrä, kpl	Osakkeen markkina-arvo myöntämispäivänä, €	Osakkeen markkina-arvo luovutus-päivänä, €
Kannustinjärjestelmä 2015–2017	11.2.2015				
Josta vuoden 2015 osuus	13.3.2015	18.3.2016	88 970	7,72	7,25
Josta vuoden 2016 osuus	11.3.2016	24.3.2017	25 740	7,20	8,43
Josta vuoden 2017 osuus	13.3.2017		70 525	8,76	

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN PALKAT, PALKKIOT JA ELÄKE-ETUUDET

1 000 €	2017		2016	
	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet	Palkat ja palkkiot	Eläke-etuudet
Ojanen Aki, toimitusjohtaja		186		209
Toimitusjohtaja, palkat	372		372	
Toimitusjohtaja, palkkiot	82		206	
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	85		250	
Nyberg Gustav, hallituksen puheenjohtaja	85	32	87	115
Hallituksen jäsenet:				
Arteva Matti*			7	
Kaario Mammu	34		31	
Laine Mikael**	33		22	
Lencioni Roberto, hallituksen varapuheenjohtaja	47		45	
Pentti-von Walzel Kristina*			8	
Pöyry Salla**	33		22	
Salo Risto	33		29	
Yhteensä	804	218	1 079	324

* Hallituksen jäsen 7.4.2016 saakka

** Hallituksen jäsen 7.4.2016 lähtien

Eläke-etuudet sisältävät sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

Muut etuudet

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyy eläkkeen alkamishetken vakuutussäästöjen perusteella. Toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 83 180 euroa ja lisäeläke 102 835 euroa.

Toimitusjohtajan palvelusuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa palvelusuhteen irtisanomisajan palkan lisäksi maksettava erokorvaus vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Hallituksen puheenjohtajalla oli maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyi eläkkeen alkamishet-

ken vakuutussäästöjen perusteella. Puheenjohtaja jäi eläkkeelle huhtikuussa 2017. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 6 626 euroa ja lisäeläke 25 745 euroa.

Tiedot lähipiirin merkitsemistä hybridilainoista löytyvät Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017 -julkaisun hallinnointi-osiosta.

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN TYÖSUHDE-ETUUDET

1 000 €	2017	2016
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 836	1 946
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	552	548
Osakeperusteiset etuudet	671	381
Yhteensä	3 059	2 875

30. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Aspo julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka ovat pääosin johdettavissa laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan tunnusluvut selventävät laajan tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto, M€	502,4	457,4	445,8	482,9	476,3
Liikevoitto, M€	23,1	20,4	20,6	23,4	10,8
% liikevaihdosta	4,6	4,5	4,6	4,8	2,3
Voitto ennen veroja, M€	21,1	17,3	21,3	19,0	6,6
% liikevaihdosta	4,2	3,8	4,8	3,9	1,4
Tilikauden voitto, M€	19,4	15,9	19,8	18,4	8,6
% liikevaihdosta	3,9	3,5	4,4	3,8	1,8
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	9,9	8,7	11,2	9,9	4,6
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	17,1	14,6	19,1	17,8	8,9
Omavaraisuusaste, %	35,6	37,4	33,8	35,2	34,4
Nettovelkaantumisaste, %	103,9	89,8	101,4	101,0	98,2
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, M€	18,0	6,9	15,1	18,7	4,9
% liikevaihdosta	3,6	1,5	3,4	3,9	1,0
Henkilöstömäärä 31.12.	909	895	857	879	869
Henkilöstö keskimäärin	877	871	862	882	878
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, €	0,56	0,49	0,61	0,57	0,28
Laimennettu tulos / osake, €	0,56	0,49	0,61	0,57	0,30
Oma pääoma / osake, €	3,67	3,75	3,36	3,42	3,39
Nimellisosinko / osake, € (2017 hallituksen ehdotus)	0,43	0,42	0,41	0,40	0,21
Osinko / tulos, %	76,3	85,4	67,1	70,3	75,3
Efekttiivinen osinkotuotto, %	4,3	5,1	5,5	7,0	3,5
Hinta / voitto -suhde (P/E)	17,7	16,6	12,3	10,0	21,6
Laimennettu hinta / voitto -suhde (P/E)	17,7	16,6	12,3	10,0	20,4
Osakkeen kurssikehitys					
keskikurssi, €	8,91	6,95	7,23	6,20	5,74
alin kurssi, €	8,20	6,00	5,92	5,21	5,19
ylin kurssi, €	10,00	8,21	8,16	7,52	6,82
Tilikauden viimeisen kauppapäivän päätöskurssi, €	10,00	8,18	7,50	5,69	6,03
Osakekannan markkina-arvo 31.12., M€	309,8	253,4	232,3	176,3	186,7
omat osakkeet vähennettynä, M€ *	306,1	250,1	228,7	173,0	182,6
Osakkeen vaihdon kehitys, 1 000 kpl	2 851	2 491	4 886	4 872	4 032
Osakkeen vaihdon kehitys, %	9,2	8,0	15,8	15,7	13,0
Osakkeiden kokonaisvaihto, 1 000 €	25 405	17 326	35 340	30 222	22 917
Rekisteröity osakkeiden kokonaismäärä 31.12., 1 000 kpl	30 976	30 976	30 976	30 976	30 967
ulkopuolella 31.12.	30 605	30 579	30 496	30 402	30 274
ulkopuolella keskimäärin	30 599	30 564	30 479	30 312	30 282
laimennettu osakemäärä keskimäärin	30 599	30 564	30 479	30 312	31 945

* Aspo Management Oy:n omistuksessa olleet Aspo Oyj:n osakkeet käsiteltiin konsernin hallussa olevina omina osakkeina vuosina 2010–2014. Yhtiö fuusioitiin Aspo Oyj:hin vuonna 2015.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	=	$\frac{(\text{voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	$\frac{(\text{voitto ennen veroja} - \text{verot}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus (keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{(\text{korolliset velat} - \text{rahavarat}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien osuus}}$
Henkilöstön keskimäärä	=	keskiarvo kuukauden lopussa lasketuista henkilöstömääristä
Tulos / osake, €*	=	$\frac{\text{tulos ennen veroja} - \text{tuloverot} - \text{määräysvallattomien osuus tuloksesta}}{\text{tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma / osake, €	=	$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakeantioikaistu osinko / osake, €	=	$\frac{\text{tilikaudella jaettu osakekohtainen osinko}}{\text{osakeantikerroin}}$
Osinko / tulos, %*	=	$\frac{\text{osakeantioikaistu osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{(\text{osakeantioikaistu osinko} / \text{osake}) \times 100}{\text{tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}}$
Osakeantioikaistu pääomanpalautus / osake, €	=	$\frac{\text{tilikaudella jaettu osakekohtainen pääomanpalautus}}{\text{osakeantikerroin}}$
Pääomanpalautus / tulos, %	=	$\frac{\text{osakeantioikaistu osakekohtainen pääomanpalautus} \times 100}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efektiivinen pääomanpalautustuotto, %	=	$\frac{(\text{osakeantioikaistu pääomanpalautus} / \text{osake}) \times 100}{\text{tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi}}$
Hinta / voitto -suhde (P/E)*	=	$\frac{\text{osakeantioikaistu tilikauden viimeisen kauppapäivän keskikurssi}}{\text{tulos} / \text{osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	konsernin ulkopuolella olevien osakkeiden lukumäärä x tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi
Vapaa rahavirta	=	liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta

Omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu tunnuslukuja laskettaessa.

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä hybridilainan kaudelle kuuluva korko verovaikutuksella oikaistuna.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1	2 380	2 133
Henkilöstökulut	1.2	-2 071	-2 175
Poistot	1.3	-21	-14
Liiketoiminnan muut kulut	1.4	-4 484	-4 139
Liiketappio		-4 196	-4 195
Rahoitustuotot ja -kulut	1.5	15 684	14 504
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		11 488	10 309
Tilinpäätössiirrot	1.6	3 560	2 495
Voitto ennen veroja		15 048	12 804
Tuloverot		0	0
Tilikauden voitto		15 048	12 804

EMOYHTIÖN TASE

VASTAAVAA

1 000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	2.1	10	
Aineelliset hyödykkeet	2.1	148	154
Sijoitukset	2.2	83 427	83 429
Pysyvät vastaavat yhteensä		83 585	83 583
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	2.3	50 550	43 100
Lyhytaikaiset saamiset	2.3	18 860	19 521
Rahavarat		2 976	7 231
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		72 386	69 852
Vastaavaa yhteensä		155 971	153 435

VASTATTAVAA

1 000 €	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma			
Osakepääoma	2.4	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	2.4	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2.4	16 706	16 662
Edellisten tilikausien voitto	2.4	2 127	2 029
Tilikauden voitto		15 048	12 804
Oma pääoma yhteensä		55 924	53 538
Pakolliset varaukset	2.5	760	375
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat saman konsernin yrityksiltä	2.6	5 714	7 143
Joukkovelkakirjalaina	2.6	11 000	11 000
Lainat rahoituslaitoksilta	2.6	40 000	40 000
Eräpäivätön laina	2.6	25 000	25 000
Siirtovelat	2.6	122	368
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		81 836	83 511
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2.7	4 000	
Velat saman konsernin yrityksille	2.7	11 405	14 660
Ostovelat	2.7		125
Muut velat	2.7	39	68
Siirtovelat	2.7	2 007	1 158
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		17 451	16 011
Vieras pääoma yhteensä		99 287	99 522
Vastattavaa yhteensä		155 971	153 435

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketappio	-4 196	-4 195
Oikaisut liiketappioon	464	-126
Käyttöpääoman muutos	-460	-200
Maksetut korot	-3 399	-2 926
Saadut korot	772	809
Saadut osingot	19 900	12 502
Liiketoiminnan rahavirta	13 081	5 864
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-24	-134
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		406
Luovutustulot sijoituksista	198	29
Investointien rahavirta	174	301
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten konsernilainojen takaisinmaksut	-1 429	-1 429
Pitkäaikaisten konsernisaamisten muutos	-7 450	-3 000
Lyhytaikaisten saamisten muutos	849	416
Lyhytaikaisten velkojen muutos	745	-687
Eräpäivätön laina, liikkeeseenlasku		25 000
Eräpäivätön laina, takaisinmaksu		-20 000
Saadut konserniavustukset	2 495	4 550
Maksetut osingot	-12 854	-12 540
Omien osakkeiden hankinta		-39
Omien osakkeiden myynti	134	387
Rahoituksen rahavirta	-17 510	-7 342
Rahavarojen muutos	-4 255	-1 177
Rahavarat 1.1.	7 231	8 408
Rahavarat 31.12.	2 976	7 231

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Aspo Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Laskentaperiaatteet ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen vuoteen verrattuna. Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitolain mukaisesti tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskursseihin. Avoimena olevien valuutamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

ELÄKKEET

Yhtiön eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksiin.

SAAMISET

Saamiset arvostetaan hankintameno- tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

PYSYVÄT VASTAAVAT JA POISTOT

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintameno- tai vähennettynä tehdyillä poistoilla. Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

- Aineettomat oikeudet 3–5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 10 vuotta
- Rakennukset 15–40 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–8 vuotta

LEASING

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet.

Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

TULOVEROT

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisu.

OSINGOT

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

RAHOITUSVÄLINEIDEN ARVOSTAMINEN

Rahoitusjohdannaisten kirjanpitolain 5. luvun 2a§:n mukaista käyvän arvon arvostamista, ja niiden käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan. Rahoitusjohdannaisten on arvostettu tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

1.1 Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2017	2016
Myyntivoitot sijoituksista		21
Liiketoiminnan muut tuotot, konserni	503	472
Vuokrat, konserni	833	895
Vuokrat, muut	812	626
Liiketoiminnan muut tuotot	232	119
Yhteensä	2 380	2 133

1.2 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella.

HENKILÖSTÖKULUT

1 000 €	2017	2016
Palkat ja palkkiot	1 156	1 386
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	446	118
Henkilöstörahaston tulospalkkio-osuus	14	34
Eläkekulut	421	610
Muut henkilöstökulut	34	27
Yhteensä	2 071	2 175

JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

1 000 €	2017	2016
Toimitusjohtaja, palkat	372	372
Toimitusjohtaja, palkkiot	83	206
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	85	250
Hallituksen jäsenet, palkkiot	264	251
Yhteensä	804	1 079

HENKILÖKUNTA KESKIMÄÄRIN TILIKAUDEN AIKANA

	2017	2016
Toimihenkilöt	5	5

1.3 Poistot

1 000 €	2017	2016
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	1	
Poistot koneista ja kalustosta	20	14
Yhteensä	21	14

1.4 Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2017	2016
Vuokrat	2 090	2 015
Muut kulut	2 394	2 124
Yhteensä	4 484	4 139

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

1 000 €	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	37	35
Veroneuvonta	41	27
Muut palkkiot	106	59
Yhteensä	184	121

1.5 Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2017	2016
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	18 900	16 500
Muilta		2
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	18 900	16 502
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	772	806
Muilta	196	3
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	968	809
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-138	-158
Muille	-4 046	-2 649
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	-4 184	-2 807
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	15 684	14 504

1.6 Tilinpäätössiirrot

1 000 €	2017	2016
Tuotot		
Konserniavustukset	3 560	2 495

2.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

1 000 €	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Aineet- tomat yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Aineelliset yhteensä
Hankintameno 1.1.	347	0	347	1	12	170	73	256
Lisäykset tilikaudella		11	11			13		13
Vähennykset tilikaudella	-146		-146			-19		-19
Hankintameno 31.12.2017	201	11	212	1	12	164	73	250
Kertyneet poistot 1.1.	-347		-347		-12	-90		-102
Vähennysten kertyneet poistot	146		146			19		19
Tilikauden poisto		-1	-1			-19		-19
Kertyneet poistot 31.12.2017	-201	-1	-202		-12	-90		-102
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0	10	10	1	0	74	73	148
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0	0	0	1	0	80	73	154

2.2 Sijoitukset

1 000 €	Tytär- yritysten osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	83 244	185	83 429
Vähennykset		-2	-2
Hankintameno 31.12.2017	83 244	183	83 427
Hankintameno 31.12.2016	83 244	185	83 429

2.3 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 €	2017	2016
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Lainasaamiset	50 550	43 100
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	50 550	43 100

LYHYTAIKAISET SAAMISET

1 000 €	2017	2016
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Osinkosaamiset	15 000	16 000
Konserniavustussaamiset	3 560	2 495
Konsernitilisaamiset		771
Siirtosaamiset		78
Yhteensä	18 560	19 344
Muut saamiset	134	139
Siirtosaamiset	166	38
Yhteensä	300	177
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	18 860	19 521

2.4 Oma pääoma

1 000 €	2017	2016
Osakepääoma 1.1.	17 692	17 692
Osakepääoma 31.12.	17 692	17 692
Ylikurssirahasto 1.1.	4 351	4 351
Ylikurssirahasto 31.12.	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	16 662	16 579
Osakepalkinta	44	83
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	16 706	16 662
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	14 833	14 098
Osingonjako	-12 854	-12 540
Osakepalkinta	148	471
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	2 127	2 029
Tilikauden voitto	15 048	12 804
Oma pääoma yhteensä	55 924	53 538

Vapaasta omasta pääomasta on jakokelpoisia varoja 33 881 234,68 euroa (31 495 378,54).

2.5 Pakolliset varaukset

1 000 €	2017	2016
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	443	138
Vuokrasopimuksen tappiollisuus	296	216
Verovaraukset	21	21
Pakolliset varaukset yhteensä	760	375

2.6 Pitkäaikainen vieras pääoma

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron suuruisen oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Vuotuinen kuponnikorko on 6,75 %.

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022 ja se on kiinteäkorkoinen.

1 000 €	2017	2016
Lainat saman konsernin yrityksiltä	5 714	7 143
Joukkovelkakirjalaina	11 000	11 000
Eräpäivätön laina	25 000	25 000
Lainat rahoituslaitoksilta	40 000	40 000
Lainat yhteensä	81 714	83 143
Koronvaihtosopimuksen arvostus	122	368
Siirtovelat yhteensä	122	368
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	81 836	83 511
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat saman konsernin yrityksiltä		1 429
Joukkovelkakirjalaina		11 000

2.7 Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 €	2017	2016
Lainat rahoituslaitoksilta	4 000	
Maksamaton osinko	11	6
Ostovelat		125
Muut velat	38	68
Siirtovelat*	1 996	1 152
Yhteensä	6 045	1 351
Velat konserniyhtiöille		
Rahoitus- ja konsernitili	9 950	13 122
Muut velat saman konsernin yrityksille	1 455	1 538
Yhteensä	11 405	14 660
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	17 450	16 011
* Olennaisimmat erät		
Korkojaksotus	1 439	408
Palkkajaksotukset	518	603

2.8 Muut liitetiedot

LEASINGSOPIMUKSISTA MAKSAMATTA OLEVAT MÄÄRÄT

1 000 €	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella maksettavat määrät	93	115
Myöhemmin maksettavat	164	222
Yhteensä	257	337

VUOKRAVASTUUT

1 000 €	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 042	1 976
Myöhemmin maksettavat	760	1 976
Yhteensä	2 802	3 952

KONSERNIYHTIÖIDEN PUOLESTA ANNETUT TAKAUKSET

1 000 €	2017	2016
Takaukset	72 208	88 876
Yhteensä	72 208	88 876

JOHDANNAISSOPIMUKSET

1 000 €	2017	2016
Koronvaihtosopimus		
Kohde-etuuden arvo	15 000	15 000
Käypä arvo	-382	-626

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

OSAKEPÄÄOMA

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2017 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 30 975 524, joista yhtiön hallussa oli 370 486 osaketta eli 1,2 % osakepääomasta.

OSAKKEET

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut. Osakkeen kaupankäyntitunnus on ASPO.

OSINKO

Aspo Oyj harjoittaa aktiivista, kassavirtaan perustuvaa osinkopolitiikkaa. Yhtiön tavoitteena on jakaa osakkeenomistajille keskimäärin vähintään puolet tilikauden tuloksesta.

Aspo Oyj:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 maksetaan osinkoa 0,43 euroa osakkeelta, mikä vastaa 76 prosenttia konsernin osakekohtaisesta tuloksesta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 12.4.2018 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osaksluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 19.4.2018. Toinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2018 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osaksluetteloon. Hallitus päättää 25.10.2018 pidettäväksi sovituksessa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 29.10.2018 ja osingon maksupäivä 5.11.2018.

Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa.

VALTUUTUKSET

Yhtiökokous 5.4.2017 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2018 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen pe-

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2017

	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Havsudden Oy Ab	3 142 941	10,15
Vehmas Tatu	2 306 676	7,45
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 438 412	4,64
Vehmas Tapio	1 375 827	4,44
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 000 676	3,23
Robinson Joanna	754 259	2,44
Nyberg Gustav	731 667	2,36
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	721 040	2,33
Mandatum Life Unit-Linked	541 610	1,75
Procurator-Holding Oy	470 969	1,52
10 suurinta omistajaa yhteensä	12 484 077	40,31
Hallintarekisteröidyt osakkeet	862 295	2,78
Muut osakkeet	17 258 666	55,72
Ulkona olevat osakkeet yhteensä	30 605 038	98,80
Omat osakkeet	370 486	1,20
Osakkeita yhteensä	30 975 524	100,00

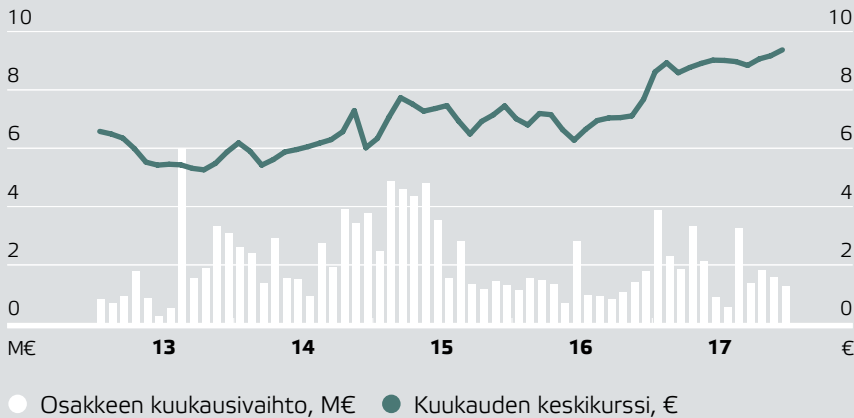
OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA 31.12.2017 OSAKKEIDEN MÄÄRÄN MUKAAN

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	Osuus omistajista %	Osakemäärä kpl	Osuus osakkeista %
1-100	1 549	17,10	90 137	0,29
101-500	3 376	37,27	932 390	3,01
501-1 000	1 602	17,68	1 224 525	3,95
1 001-5 000	2 024	22,34	4 380 518	14,14
5 001-10 000	289	3,19	2 057 912	6,65
10 001-50 000	167	1,84	3 318 246	10,71
50 001-100 000	19	0,21	1 295 305	4,18
100 001-500 000	24	0,26	5 658 919	18,27
500 001-	9	0,10	12 013 108	38,79
Yhteistilillä yhteensä	1	0,01	4 464	0,01
Yhteensä	9 060	100,00	30 975 524	100,00

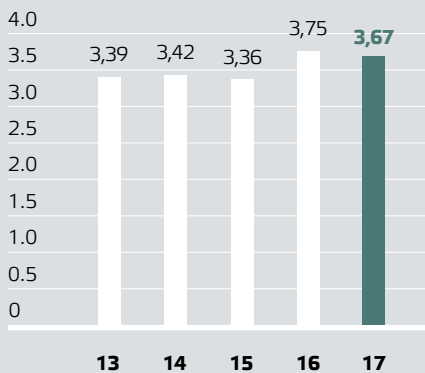
OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA 31.12.2017 OMISTAJARYHMITTÄIN

%	Omistuksia	Osakkeita
1. Kotitaloudet	94,9	60,0
2. Yritykset	3,7	18,8
3. Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,2	8,3
4. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,8	4,5
5. Julkisyhteisöt	0,1	8,1
6. Ulkomaat	0,3	0,3
Yhteensä	100,0	100,0

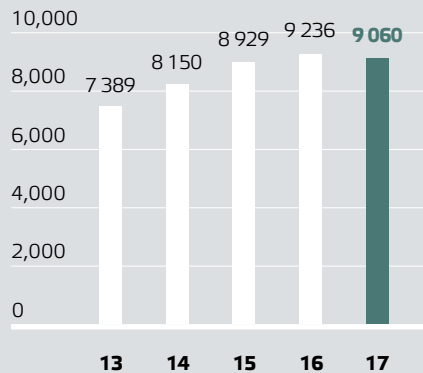
OSAKKEEN VAIHTO JA KESKIKURSSI

OMA PÄÄOMA/OSAKE €

OSAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄ

rusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa 30.9.2018 asti.

Hallitus on käyttänyt saamaansa valtuutusta luovuttamalla vuonna 2016 vuosien 2015–2017 osakepalkkiojärjestelmän ansaintajaksolle 2015 kuuluvilla henkilöillä yhteensä 88 970 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta sekä luovuttamalla 27.3.2017 yhteensä 25 740 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta ansaintajaksolle 2016 kuuluvilla henkilöillä.

Yhtiökokous 9.4.2015 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehtoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on

voimassa 30.9.2018 asti. Hallitus ei ole käyttänyt saamaansa valtuutusta.

OSAKKEEN VAIHTO JA KURSSIKEHITYS

Vuonna 2017 Aspoo Oyj:n osakkeiden vaihto oli yhteensä 2 850 780 osaketta ja 25,4 miljoonaa euroa, eli 9,2 prosenttia osakkeenomistajien vaihto omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 10,00 euroa ja alin 8,20 euroa. Keskimurssi oli 8,91 euroa ja tilikauden päätöskurssi 10,00 euroa. Yhtiöllä on osaketta koskeva markkinatakaus sopimus Nordea Bank AB:n kanssa.

Tilikauden päättyessä osakeannin markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 306,1 miljoonaa euroa. Tuoreimmat kaupankäyntitiedot löytyvät osoitteesta www.aspo.fi.

OSAKKEENOMISTUS

Aspon osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään.

Vuoden 2017 lopussa Aspolla oli yhteensä 9 060 osakkeenomistajaa. Osakkeista 97,2 % oli suorassa omistuksessa ja 2,8 % hallintarekisterien kautta olevassa omistuksessa. Ulkomaisessa omistuksessa oli yhteensä 0,3 % yhtiön osakkeista. Kymmenen suurimman osakkeenomistajan hallussa oli 31.12.2017 yhteensä 40,3 % yhtiön osakkeista ja äänistä.

Luettelo Aspon suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä kuukausittain päivitettyinä internet-osoitteessa www.aspo.fi.

HALLITUKSEN JA KONSERNIN JOHTORYHMÄN OSAKKEENOMISTUS

Aspo Oyj:n hallituksen jäsenet määräysvalta-yhteisöineen omistivat 31.12.2017 yhteensä 4 537 996 osaketta, joka oli 14,7 % yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Aspo Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän muut jäsenet omistivat 31.12.2017 yhteensä 204 999 osaketta, joka oli 0,7 % yhtiön osake- ja äänimäärästä.

HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2017 ovat 33 881 234,68 euroa, josta tilikauden voitto on 15 047 876,37 euroa.

Yhtiön rekisteröity osakemäärä 31.12.2017 oli 30 975 524 osaketta, joista yhtiön hallussa oli 370 486 osaketta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

• osinkona jaetaan kahdessa erässä 0,43 euroa / osake 30 605 038 osakkeelle*	13 160 166,34 €
• omaan pääomaan jätetään	20 721 068,34 €
	33 881 234,68 €

* osinkoon oikeuttavien osakkeiden määrä allekirjoituspäivänä

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,21 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 12.4.2018 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 19.4.2018. Toinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2018 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 25.10.2018 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 29.10.2018 ja osingon maksupäivä 5.11.2018.

Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Ennen kuin hallitus panee yhtiökokouksen päätöksen täytäntöön, sen on osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla arvioitava, onko yhtiön maksukyky ja/tai taloudellinen asema muuttunut yhtiökokouksen päätöksenteon jälkeen niin, että osakeyhtiölain mukaiset osingonjaon edellytykset eivät enää täyty. Osakeyhtiölain mukaisten edellytysten täyttyminen on edellytys yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanolle.

Helsingissä 1. maaliskuuta 2018

Gustav Nyberg

Mammu Kaario

Mikael Laine

Roberto Lencioni

Salla Pöyry

Risto Salo

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Aspo Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Aspo Oyj:n (y-tunnus 1547798-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa [Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa](#).

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut

ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 7.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harjontamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa [Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa](#) kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät veloitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Liikearvon arvostus Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 12</p>	
<p>Tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 Aspo-konsernin liikearvon määrä oli 42,0 miljoonaa euroa joka on 13 % kokonaisvaroista ja 37 % omasta pääomasta (2016: 42,6 miljoonaa euroa, 14 % kokonaisvaroista ja 37 % omasta pääomasta). Vuosittain suoritettava arvonalentumistestaus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arviointiprosessi on monimutkainen ja sisältää arvionmääräisiä eriä; • arvonalentumistestaus perustuu markkinoita ja taloutta koskeville oletuksille; ja • liikearvo on olennainen tilinpäätöksen kannalta. <p>Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin, joiden tulos voi vaihdella merkittävästi laskelmiin sisältyvien oletusten muuttuessa. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttaa useat oletukset, kuten esimerkiksi liikevaihdon kasvu, käyttökate ja rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvonalentumiseen.</p> <p>Liikearvon arvostus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä liikearvon arvostuksessa, sisälsivät muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkastuksen yhteydessä arvonnäytteenottoasiantuntija avusti meitä konsernin tekemien oletusten ja menetelmien arvioinnissa erityisesti liittyen seuraaviin oletuksiin: ennustettu liikevaihdon kasvu, kannattavuus ja rahavirtojen diskonttaamisessa käytetty pääoman keskimääräinen kustannus; • arvioimme johdon aiempaa ennustetarkkuutta ja vertasimme ennusteita yhtiön hallituksen hyväksymiin viimeisimpiin budjetteihin; • arvioimme herkkyyksianalyyysien asianmukaisuutta sekä sitä, voiko jokin jokseenkin mahdollinen muutos keskeisessä oletuksessa johtaa siihen, että yksikön kirjanpitoarvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän; • arvioimme tilinpäätöksen liitetiedossa 12 esitettyjen arvonalennustestauksessa käytettyjen oletusten herkkyyksianalyyysien riittävyyttä.
<p>Myyntituottojen tuloutus Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 1</p>	
<p>Tilikaudella 2017 Aspo-konsernin liikevaihto oli 502 miljoonaa euroa, josta valtaosa muodostuu tavara kaupasta, mutta osa myös asiakkaille myytävistä palveluista. Vähäinen osa konsernin liikevaihdosta muodostuu myös yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavista pitkäaikaishankkeista.</p> <p>Tavara kaupasta myyntituotot tuloutetaan sillä hetkellä, kun omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Asiakkaille myytävistä palveluista myyntituotot tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Myyntisopimusten ehdot ja käytännöt vaihtelevat markkinakohtaisesti.</p> <p>Liikevaihto on konsernissa käytetty keskeinen suorituskyvyn mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituottojen ennakkoarvioinnille tuloutukselle.</p> <p>Myyntituottojen tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 artiklan 2c kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä myyntituottojen tuloutuksessa, sisälsivät muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aspo-konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin myyntituottojen tuloutuksen osalta ja vertailun sovellettaviin laskentastandardeihin; • myyntituottojen tuloutuksen testaamisen, sisältäen sisäisten kontrollien testauksen soveltuvin osin. Testauksemme sisälsi ulkopuolisten vahvistusten hankkimisen, myyntituottojen määrien täsmätykset asiakassopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan toimitusten vastaanottohyväksymisten todentamisen; • myyntituottoihin liittyvät analyyttiset aineistotarkastustoimenpiteet; ja • liitetietojen arvioinnin myyntituottojen osalta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Vaihto-omaisuuden arvostaminen Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 18</p>	
<p>Tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 Aspo-konsernin vaihto-omaisuuden määrä oli 61 miljoonaa euroa, joka on 19 % kokonaisvaroista ja 54 % omasta pääomasta. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liike-toiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.</p> <p>Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttitudesta johtuva arvonalentuminen. Aspo-konsernilla on segmentti- ja markkinakohtaiset menettelytavat epäkuranttitudesta johtuvan arvonalentumisen tunnistamiseksi.</p> <p>Vaihto-omaisuus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sen määrän vuoksi ja koska vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyy johdon harkintaan perustuvaa arvionvaraisuutta.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvä riski, sisälsivät muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aspo-konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin vaihto-omaisuuden arvostuksen osalta ja vertailun sovellettaviin laskentastandardeihin; • vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvien prosessien ja menetelmien arvioinnin, sekä Aspon merkittävässä yksiköissä prosesseihin liittyvien kontrollien testauksen; • vaihto-omaisuusnimikkeiden hankintamenoon liittyvät aineistotarkastustoimenpiteet; • epäkuranttiusvarausten ja konsernin laskentaperiaatteiden yhdenmukaisuuden arvioinnin; • epäkuranttiusvarauksiin sisältyvän johdon harkintaan perustuvan arvionvaraisuuden asianmukaisuuden ja oikeellisuuden arvioinnin; • liitetietojen arvioinnin vaihto-omaisuuden osalta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö

tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko

tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset

tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon

konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET **Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot**

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 10.4.2013 alkaen yhtäjaksoisesti 5 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen

käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 2. maaliskuuta 2018

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Harri Pärssinen
KHT